

อิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น
: กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน
The Influence of Corporate Responsibility Disclosure and Return of
Equity: Case Study of Companies Have Been Rated by
Thailand Sustainability Investment

ภัณฑิรา มณีไพรัตน์
Punthira Maneepairat

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น
: กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน
The Influence of Corporate Responsibility Disclosure and Return of
Equity: Case Study of Companies Have Been Rated by
Thailand Sustainability Investment

ภัณฑิรา มณีไพรัตน์
Punthira Maneepairat

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ อธิปไตยระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น
ผู้เขียน หุ่น: กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน
นางสาวภัณฑิรา มณีไพรัตน์
สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....

.....ประธานกรรมการ

(ดร.ศิริดา นวลประดิษฐ์)

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

.....กรรมการ

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

.....กรรมการ

(ผศ.ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....

(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้างู่งสง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
ส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นางสาว ภัณฑิรา มณีไพรัตน์)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยชิ้นนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาว ภัณฑิรา มณีไพรัตน์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น: กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน
ผู้เขียน	นางสาวภัณฑิรา มณีไพรัตน์
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และศึกษาอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของทั้ง 2 กลุ่มบริษัท ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นประชากรกลุ่มบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในปี พ.ศ. 2558 - 2560 (69 บริษัท) และกลุ่มที่สอง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แต่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน(69 บริษัท) ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับทั้ง 2 กลุ่มบริษัท พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ และการวิเคราะห์อิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น พบความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 กลุ่มในหัวข้อกำกับดูแลองค์กรเท่านั้น นั่นคือ การเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลองค์กรของบริษัทที่ถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลตอบแทนผู้ถือหุ้น แต่สำหรับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในหัวข้ออื่นๆ ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อผลตอบแทนผู้ถือหุ้นทั้งในกลุ่มทั้งบริษัทที่ถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม, บริษัทที่ถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

Thesis Title	The Influence of Corporate Responsibility Disclosure and Return of Equity: Case Study of Companies Have Been Rated by Thailand Sustainability Investment
Author	MissPunthira Maneepairat
Major Program	Master of Accountancy
Academic Year	2018

ABSTRACT

This study aimed to investigate level of corporate social responsibility (CSR) disclosure in annual reports, to compare different level of CSR disclosure between companies, and to test an influence of CSR disclosure on return on equity. Population and sample were listed companies in the Stock Exchange of Thailand (SET) by using annual reports during 2015 to 2017. Descriptive analysis, independent sample t-test, and multiple regression were used to analyse the data.

As the result, the most common CSR disclosure was in corporate governance, While the less common disclosure was in community development. There was a significantly different level of CSR Disclosure between rating companies on sustainability and non-rating companies on sustainability. Moreover, there was positive influence of corporate governance on equity.

Keywords: CSR disclosure, ESG firms, SET, Return of Equity

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำปรึกษา แก้ไข และแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งอย่างยิ่งจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ศิริดา นวลประดิษฐ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมไปถึง ผศ.ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในความกรุณาให้คำชี้แนะและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ เพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกในครอบครัวทุกท่านสำหรับการดูแล อบรม และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่ง และขอขอบคุณเพื่อนๆที่ให้การช่วยเหลือ แนะนำในเรื่องต่างๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและประโยชน์ให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษา ค้นคว้าเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมในภาคเอกชน

ภัณฑิรา มณีไพรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพประกอบ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	4
วัตถุประสงค์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.2 ทบทวนวรรณกรรม	16
2.3 กรอบแนวคิดการศึกษา	21
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	22
3.1 สมมติฐานการศึกษา	22
3.2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง	30
3.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
3.4 การวัดตัวแปร	32
3.5 วิธีการวิเคราะห์	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4.1 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละอุตสาหกรรม	34
4.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่าง	48

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.3 ศึกษาอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของทั้งบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการ จัดอันดับหุ้นยั่งยืน	50
4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	55
บทที่ 5 บทสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	57
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	62
5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา	63
5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อในอนาคต	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กลุ่มที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน)	71
ภาคผนวก ข รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน)	75
ภาคผนวก ค แบบเก็บข้อมูลกระดาษทำการ (Working Paper)	79
ภาคผนวก ง คำอธิบายแบบเก็บข้อมูล	83
ประวัติผู้เขียน	88

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตารางสรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอุตสาหกรรม	31
3.2 การวัดตัวแปร	32
4.1 แสดงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉลี่ยตามหลักการ 7 ข้อ ของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนของแต่ละอุตสาหกรรมสำหรับการ เปิดเผยในปี พ.ศ. 2558 – 2560	35
4.2 แสดงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉลี่ยตามหลักการ 7 ข้อ ของบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนของแต่ละอุตสาหกรรมสำหรับการ เปิดเผยในปี พ.ศ. 2558 – 2560	38
4.3 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามร้อยละ ด้านการกำกับดูแลองค์กร	41
4.4 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามร้อยละ ด้านสิทธิมนุษยชน	42
4.5 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามร้อยละ ด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน	43
4.6 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามร้อยละ ด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม	44
4.7 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามร้อยละ ด้านการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม	45
4.8 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามร้อยละ ด้านประเด็นด้านผู้บริโภคร	46
4.9 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามร้อยละ ด้านการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน	47
4.10 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	48
4.11 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient)	50
4.12 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น โมเดล 1	52
4.13 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น โมเดล 2	53
4.14 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน	55

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดงานวิจัย	21

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเพียงผลการดำเนินงานที่ต้อาจไม่เพียงพอสำหรับจูงใจให้ผู้ลงทุนเลือกลงทุนในกิจการ ทั้งจากผู้ลงทุนรายย่อย และผู้ลงทุนสถาบันที่รวบรวมเงินทุนจากผู้ลงทุนรายย่อย เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์มีจำนวนบริษัทประมาณ 600 บริษัท การเลือกจะลงทุนในบริษัทจึงถูกคัดกรองอย่าง ระมัดระวังในเรื่องจุดประสงค์ของกองทุนและผลตอบแทนที่จะได้รับ ผลการดำเนินงานเป็นเพียง ข้อมูลที่ได้จากอดีต การเลือกลงทุนคือการมองผลประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต ฉะนั้น ความยั่งยืน ของบริษัทจึงถูกนำมาพิจารณาาร่วมกัน นอกจากข้อมูลทางการเงินจึงมีการรายงานความยั่งยืนหรือ รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งพบได้ทั้งการรวมไว้ในรายงานประจำปี หรือจัดทำแยกออกมา โดยเฉพาะ มาตรฐานการรายงานในระดับโลกจะมีหน่วยงาน GRI (Global Reporting Initiative) และ ISO (International Organization for Standardization) ที่เสนอโครงสร้างของหัวข้อการ รายงานในเรื่องสำคัญๆ ครอบคลุมทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม สำหรับประเทศไทยตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศูนย์พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม (SR Center) ได้จัดทำหนังสือ “แนวทางการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน” เผยแพร่ต่อบริษัทจดทะเบียน เพื่อเป็นแนวทางให้บริษัท ที่สนใจนำไปเป็นข้อมูลจัดทำรายงาน หลังจากหลายบริษัทหันมาเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคม สิ่งที่สำคัญคือการนำเสนอของแต่ละบริษัทจะมีเนื้อหาเป็นรายละเอียดโครงการ แผนภาพ อธิบายถึงผลของกิจกรรม ภาพกิจกรรมและรางวัลที่ได้รับ

สำหรับจุดเริ่มต้นของความรับผิดชอบต่อสังคมได้เกิดขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 โดยองค์กรเริ่ม มีการให้ความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมจากงานเขียนเรื่อง “ความ รับผิดชอบต่อของนักธุรกิจ” ของ Howard Bowen ได้รับการตีพิมพ์ในปี 1953 เป็นการเริ่มเข้าสู่ แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม (Bowen, 1953) ต่อมามีการเขียนหนังสือเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อ สังคมอีกครั้งโดย Goyder ได้มีการพัฒนาแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น และเป็นการทำตลาดอีกรูปแบบหนึ่งที่ว่าไม่ได้มุ่งเน้นแค่ผลกำไรให้แก่บริษัทเท่านั้น แต่บริษัทต้อง คำนึงถึงตอบแทนให้ผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท (Kotler, Freeman & Lazer, 1970) ไม่ว่าจะเป็นการ ดำเนินการในขั้นตอนใดควรมีการดำเนินการที่มีจริยธรรมและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ที่ได้รับ ผลกระทบจากการดำเนินการนั้นจึงจะสามารถนำไปสู่การประกอบธุรกิจที่ยั่งยืน (อนันตชัย ยูประดม, 2552)

ความรับผิดชอบต่อสังคมถูกมองว่าเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติเหมาะสมเพื่อวัตถุประสงค์ของธุรกิจ ต่อความต้องการต่อผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากการดำเนินธุรกิจย่อมส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย การที่กิจการต้องมีตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกนั้น (Srijunpetch, 2017) ดังนั้น อำนาจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นเหตุผลสำคัญที่องค์กรต้องปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การที่บริษัทมีความสนใจต่อสังคมโดยทั่วไปสามารถช่วยตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ การตั้งสมมติฐานว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียและปัจจัยต่างๆมีอิทธิพลต่อการเปิดเผย (Ullmann, 1985) ตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กรจะระบุนัยสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและจัดการความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละกลุ่มประโยชน์ของธุรกิจ ผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจอาจรวมถึงลูกหนี้ที่เป็นผู้ผลิตสินค้าได้รับการขายหรือให้บริการ ผู้ลงทุน และเจ้าหน้าที่จัดหาทรัพยากรให้กับธุรกิจ เช่นรวมทั้งหน่วยงานของรัฐในการออกกฎหมายควบคุมการดำเนินธุรกิจและการใช้สิทธิอิทธิพลโดยรวมต่อสังคม เนื่องจากความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจขัดแย้งกันได้เป็นไปได้ที่องค์กรจะตอบสนองกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจจะทำให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้ว่าการดำเนินงานโดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม

สำหรับในประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้กำหนดให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขั้นต่ำไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) แต่มีหลายบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ตระหนักถึงการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียมากกว่าที่ถูกกำหนดขั้นต่ำ และในปี พ.ศ. 2555 สถาบันไทยพัฒน์ (Thaipat Institute) ซึ่งเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ทำงานด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงและความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อสังคมได้มี “โครงการแนวร่วมการประกอบกิจการตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000” จัดร่วมกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) สนับสนุนการนำมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 ไปใช้ในกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรม โดยบริษัทจดทะเบียนต้องมีคะแนนจากการตอบแบบประเมินความยั่งยืนอย่างน้อยร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มในแต่ละมิติ รวมทั้งผ่านการพิจารณาเกณฑ์ด้านคุณสมบัติเพื่อให้ได้หุ้นที่มีคุณภาพเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น เกณฑ์ด้านผลประกอบการ และการคัดกรองด้านการกำกับดูแลต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล โดยมีคณะทำงานเพื่อการลงทุนอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และหน่วยงานในตลาดทุนไทยเป็นผู้กลั่นกรองให้กระบวนการคัดเลือก “Thailand Sustainability Investment” มีความโปร่งใสในทุกขั้นตอน

ข้อมูลในช่วง 10 ปีย้อนหลังจากสถาบันไทยพัฒน์ พบว่า บริษัทจดทะเบียนในหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ตระหนักถึงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล

สามารถให้ผลตอบแทนเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี สูงกว่าผลตอบแทนโดยรวมของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในช่วงเวลาเดียวกันที่อยู่ในระดับประมาณร้อยละ 20 ต่อปี และบริษัทที่มีการดำเนินงานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เช่น บริษัทด้านพลังงานแห่งหนึ่งมีการจัดหาสินค้าและบริการส่วนใหญ่จากกิจการที่อยู่รอบโรงงาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้คนในพื้นที่ บริษัทผู้ผลิตปูนซีเมนต์และผลิตภัณฑ์ก่อสร้างแห่งหนึ่งได้ปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต ใช้ทรัพยากรทั้งน้ำและไฟฟ้าที่น้อยลง ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศ ยังมีบริษัทกลั่นน้ำมันแห่งหนึ่งที่หมั่นตรวจสอบสภาพแวดล้อมในการทำงาน อุปกรณ์ต่างๆสม่ำเสมอ รวมทั้งมาตรการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานพนักงานจึงมีอัตราการเจ็บจากการทำงานน้อยลง การดำเนินการที่รับผิดชอบต่อสังคมเช่นนี้ทำให้บริษัทเหล่านี้ได้กลายเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสีย และสังคมจึงสามารถประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ในต่างประเทศก็เช่นกัน สำหรับบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมก็ข้อมูลที่พบว่าบริษัทมีผลตอบแทนในระยะยาวสูงกว่าหุ้นทั่วไปของตลาดหลักทรัพย์ แสดงว่าการดำเนินงานโดยยึดหลัก CSR สร้างความมั่งคั่งในระยะยาว (Thaipat Institute., 2017)

การศึกษานี้ได้รับแนวคิดมาจากการบริหารการเงินที่ว่าแสวงหากำไรสูงสุดไม่ใช่แนวทางที่ดีและยั่งยืน การลงทุนในบริษัทที่ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม สังคมและธรรมาภิบาลจะทำให้ผู้ตัดสินใจลงทุนได้รับมากกว่ากำไร นั่นคือความมั่นคงและยั่งยืนของธุรกิจและสังคมไปพร้อมกัน (เรวัต ตันตยานนท์, 2558) การที่บริษัทมีผลประกอบการที่ดีนำไปสู่ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ฉะนั้น บริษัทที่ประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลน่าจะมีผลตอบแทนการลงทุนที่สัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน แต่ทั้งนี้การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมอาจมีค่าใช้จ่ายมากขึ้นทำให้ผลการดำเนินงานลดลงส่งผลให้ผลตอบแทนผู้ถือหุ้นลดลงด้วย การศึกษาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานเคยนั้นมีผู้ทำการวิจัยมาก่อน แต่ไม่ใช่กรณีศึกษาของบริษัทที่ถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนของสถาบันไทยพัฒน์ และงานวิจัยนี้ศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของทั้งบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและไม่ถูกจัดอันดับว่ามีผลให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรม CSR แบบ in process หรือ after process อย่างไรต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์ถึงการมีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น โดยทำการศึกษาบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์ภายในปี พ.ศ. 2558 2559 และ 2560 ติดต่อกัน และนำมาเปรียบเทียบกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของแต่ละกลุ่มประเภทอุตสาหกรรม

1.1 คำถามวิจัย

1.1.1. ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันหรือไม่

1.1.2. บริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาและบริษัทที่ไม่ถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่แตกต่างกันหรือไม่

1.1.3 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นต่างหรือเหมือนกับบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนา

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแต่ละอุตสาหกรรม

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

1.2.3 เพื่อศึกษาอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของทั้งบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

1.3.1.1 เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ลงทุนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุน เปรียบเทียบผลตอบแทนที่จะได้จากการลงทุนร่วมลงทุนกับธุรกิจที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และเลือกลงทุนในบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET)

1.3.1.2 เพื่อสนับสนุนให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) มีการเปิดเผยข้อมูลในส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมตามตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) สังคม (Social) และบรรษัทภิบาล (Governance) หรือ ESG มากขึ้น โดยตระหนักว่าความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ใช่สิ่งเสียเปล่าแต่เป็นการสร้างชื่อเสียงขององค์กร และความไว้วางใจจากสาธารณะชน

1.3.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1.3.2.1 การทำวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น (Principle) และผู้บริหาร (Agency) ผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของทุนให้อำนาจผู้บริหารในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งหมดเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่กิจการ รวมทั้งกำหนดแนวทางนโยบายบริษัท บริษัทจึงมีภาระที่จะต้องตอบสนองความต้องการในด้านผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ได้ใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจของบริษัท (Business Ethics Theory) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการใช้หลักจริยธรรมในการบริหารงานและดำเนินกิจการ โดยธรรมชาติของธุรกิจต้องมีการแสวงหากำไรเพราะกำไรหมายถึงความสำเร็จและสิ่งที่จะทำให้กิจการเติบโตต่อไป แต่นอกเหนือจากผลการดำเนินงานด้านการเงินที่น่าพอใจ สิ่งที่สำคัญที่จำทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปอย่างไม่สะดุดคือกิจการต้องมีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม หากพบผลจากการศึกษาว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์มีมากกว่าบริษัทที่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน นั่นคือ บริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของบริษัทมากกว่ามองแค่ผลกำไร และเป็นข้อสนับสนุนว่าบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับสามารถประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จภายใต้ความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1.3.2.2 เป็นการทดสอบทฤษฎีเพื่อยืนยันว่าสามารถใช้ในบริบทของประเทศไทยได้หรือไม่และหากพบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบต่อเชิงบวกต่อผลตอบแทนผู้ถือหุ้นจะสามารถสนับสนุนให้ออกข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม และกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นำไปใช้ในอนาคต

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยทำการศึกษาในบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ภายในปี พ.ศ. 2558, 2559, 2560 ติดต่อกัน ทั้งหมด 69 บริษัท และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แต่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน 69 บริษัท (ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling ไม่นำบริษัทที่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมาสุ่ม) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยใช้จำนวนบริษัทไม่ได้ได้รับจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเท่ากับหรือใกล้เคียงกับจำนวนบริษัทที่ได้รับจัดอันดับหุ้นยั่งยืนในแต่ละอุตสาหกรรม) ด้วยการ ใช้แบบเก็บข้อมูลตามองค์ประกอบของมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 จำนวน 7 หัวข้อ

1.5 นิยามศัพท์

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility Disclosure) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลว่าการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงาน ดำเนินการภายใต้หลักจริยธรรม

การกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยบริษัทมีแนวทางการเปิดเผยได้ 3 แนวทาง นั่นคือ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) หรือรายงานประจำปี (แบบ 56-2) อ้างอิงไปยังรายงานที่จัดทำแยกเล่มที่เปิดเผยในเว็บไซต์ของบริษัท และการเปิดเผยร่วมกับข้อมูลการดำเนินงานอื่นๆ ส่วนเนื้อหาสำคัญที่ควรเปิดเผยจะเป็นในเรื่องของนโยบายภาพรวม วิสัยทัศน์ ภารกิจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ข้อมูลการดำเนินงาน การดำเนินธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสังคม กิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2559)

มาตรฐาน ISO 26000 Social Responsibility หมายถึง มาตรฐานที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย ISO หรือ The International Organization for Standardization เพื่อช่วยเป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยใช้สำหรับเป็นแนวปฏิบัติ ไม่ใช่ข้อกำหนด และไม่สามารถขอการรับรองใดๆได้ สำหรับมาตรฐานจะมีองค์ประกอบทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำกับดูแลองค์กร สิทธิมนุษยชน การปฏิบัติด้านแรงงาน การดูแลสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม ประเด็นด้านผู้บริโภคร การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน

รายงานประจำปี (Annual Report) หมายถึง รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินขององค์การธุรกิจประจำปีที่ฝ่ายบริหารของกิจการจะต้องจัดทำ และนำเปิดเผยให้บุคคลภายนอกและผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบข้อมูลตามสิ้นสุตรอบระยะเวลาบัญชีจะต้องนำเสนอส่งตลท.ภายใน 110 วันนับแต่วันสิ้นสุตรอบระยะเวลาบัญชี (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2559; อธิคม ไพรวรรค์, 2558)

หุ้นยั่งยืน (Thailand Sustainability Investment) หมายถึง ชื่อเรียกหุ้นของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และการบริหารจัดการตามบรรษัทภิบาล มีกระบวนการทางธุรกิจมุ่งเน้นรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย (Thaipat Institute., 2017)

ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity) หมายถึง ผลตอบแทนจากการลงทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น เปรียบเทียบระหว่าง กำไรสุทธิกับส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย หากมีค่าสูงนั้นคือ กิจการสามารถทำกำไรได้สูงเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น (วิฒพร ไม้วัฒนา., 2553)

บทที่ 2

งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิวัฒนาการของแนวคิดและนิยามของความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เริ่มต้นในทศวรรษที่ 1950 ซึ่งเป็นเครื่องหมายของยุค CSR ที่ทันสมัย มีการขยายนิยามมากขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1960 และแพร่หลายขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1970 ในยุค 80 มีคำจำกัดความใหม่ ๆ การวิจัยเชิงประจักษ์ก็เริ่มมีอย่างแพร่หลายเกี่ยวกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและทฤษฎีจรรยาบรรณทางธุรกิจ และมีการนำไปใช้ในทางธุรกิจ

บริษัทแต่ละบริษัทจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียแตกต่างกันไป การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ดีคือการริเริ่มด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้กระบวนการสื่อสารสองทาง บริษัทจำเป็นต้องสื่อสารผ่านกระบวนการที่สร้างขึ้นอย่างรอบคอบและมีความซับซ้อนมากขึ้น การพัฒนากลยุทธ์การสื่อสาร CSR จะเป็นการสร้างชื่อเสียงที่ดีและความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียที่ยั่งยืน (Morsing & Schultz, 2006)

การทบทวนวรรณกรรมของงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่าการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมส่งผลเชิงบวกต่อ ROA, ROE, EPS และ tobin's q บริษัทในกลุ่ม SET 100 Index และยิ่งพบอีกว่าบริษัทที่มีต้นทุนสูงในปีที่ผ่านมาแนวโน้มที่จะเริ่มเปิดเผยกิจกรรม CSR ในปัจจุบันและบริษัท ที่มีประสิทธิภาพด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจะได้รับการลดต้นทุนจัดหาทุน เพราะบริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีขึ้นจะดึงดูดนักลงทุนสถาบันและนักวิเคราะห์ (Dhaliwal, Li, Tsang & Yang, 2011) ในบทที่ 2 งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจะประกอบไปด้วย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2 ทบทวนวรรณกรรม

2.3 กรอบแนวคิดการศึกษา

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy Theory)

ทฤษฎีความชอบธรรมอธิบายว่าการดำเนินงานของกิจการต้องกระทำโดยชอบธรรมตามกฎหมาย หรือกระทำอย่างเหมาะสมภายใต้ข้อจำกัดของสังคมโดยทั่วไปในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของ "สัญญาทางสังคม" ระหว่างธุรกิจและสังคม กิจการต่างๆจึงถูกคาดหวังให้อยู่ภายใต้กรอบของ

กฎหมาย ทำให้กิจการจะถูกสังเกตการณ์จากสังคม (Suchman, 1995) กิจการที่ยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายนำไปสู่ความยั่งยืน สังคมมีสิทธิจะเลือกสนับสนุนกิจการที่ใช้ทรัพยากรเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม กิจการจะมีความชอบธรรมที่จะใช้ทรัพยากรของสังคมได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับการยอมรับจากสังคมด้วย กิจการต้องจัดการให้ถูกต้องตามครรลองครองธรรม เพื่อให้สังคมเห็นว่ากิจการพยายามตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมที่คอยสังเกตและตัดสิน โดยไม่เกี่ยวกับว่าการดำเนินงานของกิจการจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ตัดสินหรือไม่ แต่เป็นการตัดสินว่าการดำเนินงานนั้นเป็น "สิ่งที่ถูกต้องหรือไม่" (Parsons, 1960) สถานการณ์ที่มีทฤษฎีความชอบธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องแม้ว่ากิจการจะไม่ได้ทำอะไรผิดกฎหมายมักเกิดจากการที่กิจการถูกวางไว้ในจุดสนใจว่าการดำเนินงานจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การศึกษาได้ใช้ทฤษฎีความชอบธรรม เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนกับบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้กำหนดให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขั้นต่ำไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำเป็นต้องมีการเปิดเผย

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) เป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น (Principle) และผู้บริหาร (Agency) มีการศึกษาทฤษฎีนี้อย่างจริงจังโดย Jensen and Meckling (1976) ทฤษฎีกล่าวถึงผู้เป็นเจ้าของทุนให้อำนาจผู้บริหารในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งหมดเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่กิจการ รวมทั้งกำหนดแนวทางนโยบาย (อัญญา ชันธุวิทย์, ศิลปะพร ศรีจันเพชร และ เตือนเพ็ญ จันทรศิริศรี, 2552) ทฤษฎีตัวแทนมีข้อสมมติฐานว่าผู้บริหารจะมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสองลักษณะ ลักษณะแรก ผู้บริหารที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน (Self-Interest) คือกอบโกยผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ลักษณะที่สอง ผู้บริหารที่ฉวยโอกาส (Opportunistic) ภายใต้อำนาจที่มีผู้บริหารจะพยายามหาโอกาสในการตัดวงผลประโยชน์ โดยที่ yak จะพิสูจน์ว่าผิดกฎระเบียบ หรือกฎหมาย หากผู้บริหารไม่บริหารงานโดยสร้างมูลค่าให้กิจการและรักษาผลประโยชน์ของผู้เป็นเจ้าของ ผลประโยชน์ที่ควรเป็นของเจ้าของก็จะตกแก่เจ้าของน้อยลง แต่จากทั้งนี้ทั้งนั้นจะมีกลไกกำกับพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของผู้บริหารด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดี และมีกลไกอื่นเช่น หากเป็นกิจการที่มีการแข่งขันในอุตสาหกรรมการที่ผู้บริหารตัดวงผลประโยชน์เป็นต้นทุนของกิจการทำงานมูลค่าของกิจการลดลงส่งผลถึงผลงานของผู้บริหาร และทฤษฎีตัวแทนยังมีความเชื่อมโยงกับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องของผู้ถือหุ้น เพราะผู้ถือหุ้นให้

ทรัพยากรแก่ผู้บริหารในการจัดการ ผู้ถือหุ้นจะต้องได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน (ธีรพร ทองชะโชค, 2556) จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ลงทุนพบว่ากว่าร้อยละ 60 ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการ การลงทุนอย่างรับผิดชอบเท่ากับ หรือมากกว่าผลการดำเนินงานการเงิน (McKinsey and Company, 2002) ดังนั้น การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลของกิจการจึงเป็นประเด็นส่วนหนึ่งที่ผู้ลงทุนจะใช้คัดกรองกิจการในตลาดหลักทรัพย์ที่ต้องการลงทุน

ทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจของบริษัท (Business Ethics Theory)

ทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจของบริษัท (Business Ethics Theory) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการใช้หลักจริยธรรมในการบริหารงานและดำเนินกิจการ โดยธรรมชาติของธุรกิจต้องมีการแสวงหากำไรเพราะกำไรหมายถึงความสำเร็จและสิ่งที่จะทำให้กิจการเติบโตต่อไป แต่นอกเหนือจากผลการดำเนินงานด้านการเงินที่น่าพอใจ สิ่งที่สำคัญที่จำทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปอย่างไม่สะดุดคือกิจการต้องมีจริยธรรม “ความรับผิดชอบต่อผู้บริหาร โดยทั่วไปแล้วจะเป็นการทำเงินให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ขณะเดียวกันพวกเขาก็ต้องทำให้สอดคล้องกับกติกาทางสังคมด้วย ทั้งในด้านของกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติเชิงจริยธรรม...” (Friedman, 1970) ในประเทศไทยการส่งเสริมจริยธรรมทางธุรกิจและการกำกับดูแลกิจการเริ่มเข้ามามีความสำคัญหลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 เพื่อยกระดับความรับผิดชอบต่อกลุ่มทุนต่อลูกจ้าง ต่อลูกค้า ต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม การศึกษาเชิงประจักษ์ในอดีต โดยใช้ข้อมูลจากตลาดที่พัฒนาแล้วและในตลาดเกิดใหม่เปรียบเทียบผลตอบแทนผู้ถือหุ้น พบว่า การลงทุนในกิจการที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะให้อัตราผลตอบแทนที่สูงกว่า หรือไม่น้อยกว่าการลงทุนในกิจการทั่วไป (United Nations, 2007) และในประเทศไทยโดยงานวิจัยของ นวชนภา อัครพุทธิพร และศิลปะพร ศรีจันทเพชร (2550) ทำการศึกษาใช้บริษัทที่มีอันดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการประเมินโดย IOD ที่ต่างกัน อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมของบริษัทที่มีอันดับสูงกว่าจะให้มูลค่าเชิงเปรียบเทียบ (Tobin's Q) ในระดับที่สูงกว่า

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

2.1.2.1 ความหมายและแนวคิดของความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility ; CSR) คือ การที่บริษัทจะให้ความสำคัญและมีบทบาทสร้างความพึงพอใจต่อสังคม Altman & Vidaver-Cohen (2000) เมื่อองค์กรเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนก็เกิดความคาดหวังจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่าองค์กรจะต้องเป็นสมาชิกที่ดี ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัทไม่ว่าจะเป็นผู้ลงทุน พนักงาน ลูกค้า เจ้าหนี้ สังคมและชุมชน ไม่เฉพาะผลกำไรของบริษัท (cited in Gawel, Antonia, 2006) การทำ CSR เป็นแนวคิดที่ทำให้เกิดสมดุลทั้งเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้ง 3 มิติ

นำไปสู่การดำเนินงานที่ยั่งยืนอันเกิดจากการยอมรับจากสังคม ผู้มีส่วนได้เสีย เพราะความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อสังคมที่ทำแล้วก็จบไป ไม่ได้มีผลที่ยั่งยืนทั้งต่อสังคมและกิจการ แต่เป็นการลงทุนที่นำไปสู่ผลประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นอย่างมั่นคง จีรพัฒน์ ศิริรักษ์ (2552) กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมต้องดำเนินการอย่างเต็มที่ ไม่ทำเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กรหรือไม่เต็มใจ เพื่อให้องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม

2.1.2.2 ประเภทของความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเภทของความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถแบ่งตามการดำเนินกิจกรรมได้เป็น 3 แบบ ได้แก่(นพรัตน์ ทองเต็มดวง, 2559)

1) CSR-after-process ที่มักใช้คำว่า "กิจกรรมเพื่อสังคม" เป็นการทำกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นว่ากิจการใส่ใจสังคมในด้านต่างๆ เช่น การชดเชยเยียวยาให้ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ การปลูกป่า มอบทุนการศึกษา กิจกรรมเหล่านี้ไม่ใช่กิจกรรมที่ทำเป็นปกติของการดำเนินธุรกิจ

2) CSR-in-process ซึ่งปัจจุบันมักเรียกกันว่า "ธุรกิจเพื่อสังคม" เป็นการประกอบธุรกิจภายใต้กระบวนการดำเนินธุรกิจที่สอดแทรกความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละกระบวนการหรือเป็นการแสวงหากำไรอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพโดยลดขั้นตอนที่ก่อมลพิษ การรับผิดชอบต่อลูกค้า การซื้อวัตถุดิบจากคนในท้องถิ่น การติดตามสินค้าที่ให้ข้อมูลถูกต้อง

3) CSR-as-process ที่เรียกได้ว่าเป็น "กิจการเพื่อสังคม" ต่างจากสองประเภทแรกนั้นคือ CSR-as-process เป็นกิจการที่ไม่แสวงหากำไรมีการก่อตั้งขึ้นเพื่อบริหารงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในทุกๆกระบวนการ กิจการจะอยู่ได้ด้วยพึ่งพาตัวเอง อาศัยทุนสนับสนุนและการบริจาค แต่ในปัจจุบันก็มีกิจการที่เป็นกิจการแสวงหากำไร แต่ก็มีกิจการที่ไม่แสวงหากำไรขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือสังคม

สำหรับกิจการที่แสวงหากำไรมักเจอการทำกิจกรรม CSR เป็น 2 จำพวก นั่นคือ CSR-after-process และ CSR-in-process(สถาบันไทยพัฒนา, 2561)

2.1.2.3 ขั้นตอนในการพิจารณาความเหมาะสมในการทำ CSR

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(2560) บริษัทสามารถเริ่มต้นทำ CSR ด้วยตนเองได้ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 : แยกแยะผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัท

- ผู้เกี่ยวข้องกับบริษัทโดยตรง ได้แก่ ลูกค้า ซัพพลายเออร์ คู่แข่ง พนักงาน
- ผู้เกี่ยวข้องกับบริษัทโดยอ้อม ได้แก่ ภาครัฐ ชุมชน

ขั้นที่ 2 : พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ

- สิทธิมนุษยชน สวัสดิการ พนักงาน
- ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ การปฏิบัติที่เป็นธรรม

- การปฏิบัติตามกฎหมาย การพัฒนาสังคม
- สิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 3 : เลือกทำประเด็นที่จะดำเนินการตามความเหมาะสม โดยมีปัจจัยที่ควรใช้ในการพิจารณาความเหมาะสม ได้แก่

- ความเหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของบริษัท
- ความพร้อมด้านทรัพยากรของบริษัท เช่น ฐานะการเงิน ทรัพยากรบุคคล เป็นต้น

2.1.3 มาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐาน ISO 26000 Social Responsibility ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง มาตรฐานได้เสนอแนะแนวทางสำหรับกิจการทุกประเภทของประเทศ ที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้ดำเนินกิจการ ในทุกกระบวนการด้วยรูปแบบที่รับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้นอย่าง ISO 26000 เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน (Guidance) ที่ให้ข้อเสนอแนะแสดงหลักการและวิธีการของความรับผิดชอบต่อสังคมที่กิจการพึงปฏิบัติซึ่งกิจการสามารถนำมาประยุกต์ด้วยความสมัครใจโดย ไม่มีการตรวจสอบหรือให้การรับรองแต่อย่างใด เนื่องจากไม่ใช่ข้อกำหนด (Requirements) แต่ ISO 26000 จะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ช่วยให้กิจการต่างๆตอบคำถามได้ว่าอะไรคือเงื่อนไขภายนอกและภายในและความคาดหวังจากการทำ CSR ทุกกิจการมีสิ่งแวดล้อมและอิทธิพลของตัวเองที่ต่างกันไป (Carlisle and Faulkner, 2004; Gago และ Antolín, 2004; Zadek, 2004) ISO 26000 ช่วยในการทบทวนกิจกรรม นโยบาย เพื่อไม่ให้พลาดประเด็นสำคัญที่ผู้มีส่วนได้เสียสมควรได้รับ ความคาดหวังว่าธุรกิจควรให้ความสำคัญกับสังคมที่ยั่งยืนและดำเนินการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น (Waddock et al., 2002; Hahn, 2011) โดย ISO 26000 มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ

1.การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Organizational Governance) หมายถึง องค์กรจะต้องดำเนินงานตามหลักจริยธรรมธุรกิจ ธุรกิจที่เป็นธรรมต้องเกิดจากการที่คู่ค้าเข้าร่วมเกี่ยวข้องในธุรกิจอย่างเสรี โดยปราศจากการถูกบีบบังคับและทั้งสองฝ่ายต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการทำธุรกรรมนั้น ประกอบด้วย

1.1 ความรับผิดชอบต่อ องค์กรควรรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินงานต่างๆขององค์กรต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ(มอก. 26000, 2553, น. 36-39)

1.2 ความโปร่งใส องค์กรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆเปิดเผย ชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน

1.3 จริยธรรม องค์กรอยู่บนพื้นฐานความซื่อสัตย์ ความเท่าเทียม และความยุติธรรม

1.4 ความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย เคารพต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย พิจารณาให้การตอบสนองผู้มีส่วนได้เสีย

1.5 เคารพต่อนิติธรรม องค์กรปฏิบัติต่อหลักกฎหมายอย่างระมัดระวัง และติดตามดำเนินการตามมาตรการต่างๆ

2. สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง องค์กรต้องยอมรับและเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงมีความพึงพาอาศัยกัน (มอก. 26000, 2553, น. 39-53)

2.1 การไตร่ตรองอย่างรอบคอบ องค์กรไตร่ตรองนำหลักสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติในการดำเนินงาน

2.2 ความเสี่ยงของสิทธิมนุษยชน องค์กรเปิดเผยถึงความเสี่ยงและสภาพแวดล้อมที่มีแนวโน้มจะเผชิญกับประเด็นเกี่ยวกับมนุษยชน

2.3 การหลีกเลี่ยงการร่วมกระทำผิด องค์กรจะต้องไม่การกระทำ หรือละเว้นใดๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำผิดกฎหมายละเมิดสิทธิมนุษยชน

2.4 แก้ไขปัญหาขัดแย้ง องค์กรต้องมีการแสดงออกถึงการปกป้องแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านมนุษยชน

2.5 การเลือกปฏิบัติและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส องค์กรไม่มีความอคติ หรือเลือกปฏิบัติกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้าง หุ้นส่วน ลูกค้า หรือบุคคลอื่นใดที่มีการติดต่อด้วย

2.6 สิทธิทางการเมือง องค์กรควรเคารพความเป็นพลเมืองและสิทธิในการเมืองของทุกปัจเจกชน

2.7 สิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม องค์กรต้องไม่มีกิจกรรมที่เป็นการละเมิดขัดขวาง การได้รับสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของผู้เกี่ยวข้อง

2.8 หลักการพื้นฐานและสิทธิในการทำงาน องค์กรมีการส่งเสริมความเป็นอิสระในการร่วมงานเป็นกลุ่ม กำจัดการบังคับใช้แรงงาน เลิกใช้แรงงานเด็ก กำจัดการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงาน

3. ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour Practices) หมายถึง องค์กรเคารพและปฏิบัติตามอนุสัญญาต่างๆ ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (มอก. 26000, 2553, น. 54-66)

3.1 การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์การจ้างงาน องค์กรมีการเปิดเผยนโยบายแนวทางปฏิบัติในการจ้างงาน การดำเนินการด้านวินัย การฝึกอบรม สุขภาพ ความปลอดภัย

3.2 สภาพการทำงานและการคุ้มครองทางสังคม องค์กรมีการเปิดเผยการวิธีให้ค่าตอบแทน วันหยุด ข้อปฏิบัติทางวินัย การคุ้มครอง และสวัสดิการต่างๆ

3.3 สังคมเสวนา องค์กรเปิดโอกาสให้มีการหารือ แลกเปลี่ยนระหว่างตัวแทนรัฐ นายจ้าง และคนงาน

3.4 สุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงาน องค์กรส่งเสริมความเป็นอยู่ด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของพนักงาน และปกป้องพนักงานจากความเสี่ยงต่อสุขภาพ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน

3.5 การพัฒนาบุคลากร องค์กรมีนโยบายการให้ทางเลือกให้กับบุคลากรโดยการ พัฒนาศักยภาพ ให้โอกาสทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าในอาชีพที่เท่าเทียมกัน

4.การดูแลสิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง การเอาใจใส่ดูแล และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมที่ อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร อาจมีแนวคิดเชิงบูรณาการ กิจกรรมที่แก้ไข ช่วยเหลือปัญหาดังกล่าว เช่น การออกแบบที่คำนึงต่อสภาพแวดล้อม ฉลากสิ่งแวดล้อม (มอก. 26000, 2553, น. 66-77)

4.1 การป้องกันมลพิษ องค์กรสามารถปรับกระบวนการการผลิตให้เป็นมิตรกับ สภาพแวดล้อม

4.2 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน องค์กรเอาใจใส่ในเรื่องการนำทรัพยากรกลับมาใช้ ใหม่ หรือลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง

4.3 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดผลกระทบ และการปรับตัว องค์กร ออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยคำนึงถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น น้ำท่วม กระแสลม ภัยแล้ง

4.4 การปกป้องสิ่งแวดล้อม องค์กรมีบทบาทในการรับผิดชอบต่อสังคมโดยการ ปกป้องสิ่งแวดล้อม พื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้ยังคงประโยชน์ใช้สอย

5.การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices) หมายถึง การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมกับ องค์กร หรือบุคคลอื่น การแข่งขันอย่างยุติธรรม การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน (มอก. 26000, 2553, น. 77-82)

5.1 การต่อต้านทุจริต องค์กรไม่ดำเนินงาน ใช้อำนาจ แข่งขันในทางที่ผิดเพื่อ ประโยชน์ส่วนตน

5.2 การมีส่วนร่วมทางการเมือง องค์กรสนับสนุนกระบวนการทางการเมืองสาธารณะ สนับสนุนการพัฒนา นโยบายสาธารณะที่จะก่อประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม

5.3 การแข่งขันอย่างเป็นธรรม องค์กรให้ความสำคัญกับการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และเปิดกว้าง

5.4 การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่มูลค่า องค์กรสามารถใช้อิทธิพลกับ องค์กรอื่น โดนผ่านการจัดหา จัดซื้อของ และช่วยเหลือแนะนำตลอดห่วงโซ่มูลค่า

5.5 การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน องค์กรให้ความสำคัญกับสิทธิในทรัพย์สินทั้ง ทรัพย์สินทางกายภาพและทรัพย์สินทางปัญญา ยังครอบคลุมถึงความรู้ดั้งเดิมในกลุ่มเฉพาะ

6.ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) หมายถึง การที่จะนำเสนอสินค้าหรือบริการต่อผู้บริโภคจะต้องมีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การให้ความรู้ และการใช้สารสนเทศที่ถูกต้อง(มอก. 26000, 2553, น. 83-96)

6.1 การตลาดที่เป็นธรรม การใช้สารสนเทศที่เป็นจริงและไม่เบี่ยงเบน ปฏิบัติตามข้อตกลง

6.2 การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยผู้บริโภค จัดหาผลิตภัณฑ์และบริการที่ปลอดภัยและไม่มีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายเมื่อถูกนำไปใช้งานหรือบริโภค

6.3 การบริโภคอย่างยั่งยืน นำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อผู้บริโภค

6.4 การบริการ สนับสนุน และการยุติข้อร้องเรียน ให้บริการ สนับสนุน ดำเนินการตามข้อร้องเรียน และโต้แย้งของผู้บริโภค การให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับการใช้งาน รวมทั้งการรับคือ การซ่อม บำรุงรักษา

6.5 การปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค ปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค มีความมุ่งหวังเพื่อรักษาสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค

6.6 การเข้าถึงบริการที่จำเป็น องค์กรให้บริการที่จำเป็นตามสมควร ไม่มีการตัดบริการเพื่อลงโทษผู้บริโภคต่างๆ ที่ไม่ชำระค่าบริการทั้งหมด การให้บริการที่โปร่งใส

6.7 การให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก องค์กรสามารถช่วยผู้บริโภคได้รับรู้ทางเลือกการบริโภคเป็นอย่างดี

7.การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน (Community involvement and development) หมายถึง องค์กรต่างๆ ล้วนต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ จึงควรมีพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชน เช่น การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาชุมชน (มอก. 26000, 2553, น. 96-109)

7.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน การที่องค์กรสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะหุ้นส่วนกับองค์กรท้องถิ่น

7.2 การศึกษาและวัฒนธรรม การที่องค์กรส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับการเคารพสิทธิต่างๆ ของมนุษยชน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ท้องถิ่น

7.3 การสร้างการจ้างงานและพัฒนาทักษะ องค์กรสามารถลดภาวะความยากจน และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ โดยการจ้างงาน

7.4 การพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยี องค์กรสามารถส่งเสริมในการพัฒนาชุมชนที่ตั้งอยู่ โดยการใช้ความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

7.5 การสร้างความมั่นคงและรายได้ องค์กรนำประโยชน์ระยะยาวมาสู่ชุมชน หรือก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในชุมชนให้เข้มแข็งขึ้น

- 7.6 สุขภาพ องค์กรให้ความช่วยเหลือในด้านสุขภาพแก่ชุมชน รวมถึงความใส่ใจในสิ่งแวดล้อม
- 7.7 การลงทุนด้านสังคม องค์กรสร้างนวัตกรรมที่มีจุดมุ่งหมายปรับปรุงประเด็นต่างๆ ด้านสังคม

2.1.4 แนวคิดการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกเหนือจากการเปิดเผยข้อมูลรายงานทางการเงินของกิจการ กระแสความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอีกหนึ่งความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่ต้องการให้กิจการเปิดเผยข้อมูลทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภาคเอกชนสามารถทำได้ตามแนวทางการเปิดเผยองค์กรต่างๆ เช่น องค์กรสหประชาชาติได้การประกาศความร่วมมือ “The UN Global Compact” จากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (UNCSD) ณ นครริโอ เดอ จาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล เรื่องที่ถูกหยิบยกมาให้มีความสำคัญได้แก่ การให้บริษัทจดทะเบียนและกิจการขนาดใหญ่มีการรายงานข้อมูลความยั่งยืน (Corporate Sustainability Reporting) มุ่งเน้นการสร้างเศรษฐกิจโลกที่ยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมครอบคลุม 4 เรื่อง ได้แก่ ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านแรงงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการต้านทุจริต และองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (The International Organization for Standardization – ISO) ได้มีการออกมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000 Social Responsibility) ทั้งหมด 7 หัวข้อ ครอบคลุมในเรื่องบรรษัทภิบาล สังคม และสิ่งแวดล้อม สำหรับประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556) ได้ส่งเสริมให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืนของกิจการตามหลักรายงานสากล GRI (Global Reporting Initiatives) การจัดทำรายงานดังกล่าวยังเป็นประโยชน์ในด้านการประเมินตนเองทั้งในด้านกลยุทธ์และการดำเนินงาน สำหรับรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Report) สามารถเรียกได้หลายชื่อ เช่น รายงานแห่งความยั่งยืน (Sustainable Report) รายงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental, Social and Governance Report : ESG Report

2.1.5 แนวคิดอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) คือ เครื่องมือที่วัดผลตอบแทนของรายได้ที่มีต่อจำนวนเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วน ROE นำกำไรสุทธิมาเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น เพื่อวิเคราะห์ความสามารถของบริษัทในการทำกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้น (วัชรพร ไม้วัฒนา., 2553) สามารถคำนวณได้จากสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

หมายเหตุ ส่วนของผู้ถือหุ้น = รวมสินทรัพย์ทั้งหมด - รวมหนี้สินทั้งหมด

การใช้ ROE เป็นตัวแปรตามตอบวัตถุประสงค์การศึกษาของงานวิจัยที่ต้องการทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนอย่างไร และเปรียบเทียบว่ามีความต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญหรือไม่ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ที่สูง แสดงว่ากิจการสามารถให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นสูง

2.2 ทบทวนวรรณกรรม

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นผู้บริหารระดับสูงขององค์กรมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารในองค์กรจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว และทำให้พนักงานเกิดความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมควรดำเนินไปในลักษณะของความสมัครใจ (McAlister, Ferrell & Ferrell, 2008) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสมัครใจหนึ่งคือการแสดงถึงการจัดการเพื่อไปสู่ความยั่งยืนของกิจการ แสดงถึงความตั้งใจในการรับผิดชอบต่อสังคมและตอบสนองผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน (ปทุมพร หิรัญสาลี, 2557) จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ทั้งในไทยและต่างประเทศมีการใช้การเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากแบบแสดงรายการข้อมูล (แบบ 56-1) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่นิยมใช้อยู่ 3 ประเภท ได้แก่ การนับจำนวนคำ การนับจำนวนประโยค และการนับจำนวนหน้า แต่ทั้งนี้การวิเคราะห์เนื้อหาไม่สามารถวัดคุณภาพได้เพียงเป็นการวัดในเชิงปริมาณเท่านั้น (Suttipun & Stanton, 2012)

จากการศึกษาวิจัยช่วงปี ค.ศ.1996-2000 ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจกับผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทในดัชนี S&P 500 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานด้านการเงิน ประกอบด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset : ROA) อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) และอัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Return on Sale : ROS) Tsoutsoua (2004) อ้างโดย อุปพันธ์ ทวีผล, 2560)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ(ขนาดขององค์กร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างการเป็นเจ้าของ การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องทางการเงิน และประเภทของผู้สอบบัญชีกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นธุรกิจกลุ่มการเงิน และกลุ่มกิจการที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ โดยใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2545 แยกประเภทเป็นการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับและ

เปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับเกือบครบถ้วน แต่การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆตามสมัครใจน้อย โดยพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูลได้แก่ ขนาดของบริษัท อายุการดำเนินงาน สภาพคล่องทางการเงิน การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล แต่ขนาดและประเภทของผู้สอบบัญชีมีผลเชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล และกลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่สูงและแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ (อลิศรา ผลาวรณ, 2547)

ศุกันยา ห้วยผัด (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มตัวอย่างในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งสิ้น 80 บริษัท พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับการกำกับดูแลกิจการ โดยเฉพาะบริษัทที่มีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเช่น กลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คุณภาพการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละอุตสาหกรรมมีความต่างกัน แต่คุณภาพการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีผลกับผลการดำเนินงาน

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมถูกเปิดเผยในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรสูงที่สุด และต่ำสุดคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีผลต่อ ROA, ROE ,EPS เชิงบวก บริษัทในกลุ่ม SET 100 Index ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 28) มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 70 และร้อยละ 13 มีการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับร้อยละ 91 (ปทุมพร หิรัญสาตี, 2557 อุปพันธ์ ทวีผล, 2560

อภिरดา ชินประทีป (2559) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยการเก็บตัวอย่างในดัชนี SET 50 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แบ่งลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็น 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การเคารพสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ชุมชนและสังคม สิ่งแวดล้อม และช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล และใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เป็นตัวแทนของผลการดำเนินงานทางการเงิน พบว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและด้านชุมชนและสังคม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แต่ด้านการประกอบธุรกิจ ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์

ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์แต่ไม่ใช่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่สำหรับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านผู้บริโภค ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านช่องทางการเผยแพร่ ข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลความสัมพันธ์ทางลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมมีการให้อัตราตอบแทนสินทรัพย์ต่างกัน อุตสาหกรรมที่ให้อัตราตอบแทนสินทรัพย์มากที่สุด คือธุรกิจการเงิน

วิภา จงรักษ์สัตย์ (2558) ทำการศึกษาาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index จำนวน 100 บริษัท ภายใต้การเปิดเผย 7 องค์ประกอบของมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) พบว่า บริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมร้อยละ 70 และร้อยละ 13 ของบริษัททั้งหมดมีระดับการเปิดเผยอยู่ที่ร้อยละ 91-100 หัวข้อที่มีการเปิดเผยในทุกประเด็น คือหัวข้อธรรมาภิบาล เนื่องจากมีข้อกำหนดให้เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และหัวข้อด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยน้อยที่สุดอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน และกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีการส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย

ไอลดา หนูตะพงค์ (2560) งานวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวม 39 บริษัท พบว่า อุตสาหกรรมเกษตรมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มากกว่าอุตสาหกรรมอาหาร ตัวแปรขนาดกิจการและประเภทธุรกิจมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับโครงสร้างความเป็นเจ้าของ และอายุกิจการ ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กล่าวคือกิจการขนาดใหญ่มีการเปิดเผยที่มากกว่ากิจการขนาดเล็ก

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุดคือ กรรมการผู้จัดการ รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารทุกระดับ/ฝ่าย แต่ละประเภทของธุรกิจจะมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต่างกัน Chamnankij & Suttipun (2016) และพบว่า การเปิดเผยข้อมูลนั้นเพื่อรัฐบาลและผู้ถือหุ้นมากที่สุด (สุพาดา สิริกุตตา, 2557)

การประกอบกิจการตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 มีผลในเชิงบวกสำหรับบริษัท เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันประโยชน์, ประสิทธิภาพ, ลดต้นทุน และปรับปรุงการจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยทางอ้อมมาตรฐาน ISO 26000 มีผลต่อประสิทธิภาพของ CSR รวมทั้งค่าใช้จ่ายลดความเสี่ยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Nursyazwani Mohd Fuzi, 2012) ปัจจัยหลัก เช่น การกิจเพื่อสังคม นวัตกรรมสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางสังคม สามารถอธิบายความสำเร็จของกิจการ ได้จาก “การสร้างมูลค่าทางสังคม” เพราะธุรกิจในปัจจุบันนอกจาก

จากต้องสร้างผลกำไรให้กับตนเองแล้วต้องให้ความสำคัญกับมูลค่าทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจขึ้นมาได้พร้อมกัน และส่งผลดึงดูดการลงทุนเพื่อสังคม (Impact Investment) ซึ่งจะทำให้กิจการเพื่อสังคมสามารถเข้าถึงแหล่งทุนในตลาดทุนได้ง่ายขึ้น (ชัยยุทธ์ ชำนาญเลิศกิจ, 2557)

การศึกษาลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจกับผลการดำเนินงานยังได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องจึงได้ทำการศึกษาหาว่าความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการในประเทศเบลเยียมอย่างไร โดยใช้การจัดอันดับความยั่งยืนของกิจการที่จัดทำขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า กลุ่มพอร์ตการลงทุน (Portfolio) ที่มีการจัดอันดับของความยั่งยืนของกิจการสูงจะมีผลตอบแทนดีกว่า กลุ่มพอร์ตการลงทุนที่มีการจัดอันดับของความยั่งยืนของกิจการต่ำในช่วงระยะเวลาสั้นๆ นอกจากนี้ผลการศึกษาแสดงว่า นักลงทุนยินดีที่จะจ่ายเงินลงทุนเพิ่มสำหรับกิจการที่มีการจัดการที่ดีในด้านความสัมพันธ์ต่อผู้ถือหุ้นอีกด้วย (Van de Velde, Vermeir & Corten, 2005) และพบว่า บริษัทที่มีต้นทุนสูงในปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มที่จะเริ่มเปิดเผยกิจกรรม CSR ในปีปัจจุบันและบริษัทที่มีประสิทธิภาพด้านความรับผิดชอบต่อสังคมได้รับการลดต้นทุนจัดหาทุน เพราะการมีข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้นักลงทุนเชื่อมั่นและอยากลงทุนกับบริษัท (Dhaliwal, Li, Tsang & Yang, 2011)

แต่มีการวิจัยในประเทศสวีเดนที่พบว่าบริษัทที่ทุ่มลงทุนใน Corporate Social Responsibility (CSR) ช่วงปี 2549-2552 ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มากขึ้น โดยการวิจัยนี้ได้วัดความสัมพันธ์ระหว่าง company's CSR performance กับ ROA และ Tobin Q. พบว่าขาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร นั่นคือ บริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้าน CSR ที่ดีกว่า ไม่ได้มี ROA หรือ Tobin Q มากกว่าบริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้าน CSR ที่ด้อยกว่า (Johansson, Karlsson, & Hagberg, 2009) และมีงานวิจัยสนับสนุนว่าการทำ CSR แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) (ธนกร ทองทวีลาภ, 2553) และผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมีผลดีต่อผลประกอบการทางการเงิน แต่การเปิดเผยข้อมูล CSR ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Purnomo & Widianingsih, 2012) และการศึกษาของทริยา พงษ์พันธุ์ (2558) เรื่องการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราส่วนผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่สูงในการดำเนินกิจกรรมส่งผลให้กำไรลดลง และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตรากำไรสุทธิ

การวิจัยในบริบทของประเทศใต้หวันความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) มีผลเชิงบวกกับชื่อเสียงของบริษัทที่ทำธุรกิจให้กับองค์กรภาคธุรกิจ(B2B) จาก

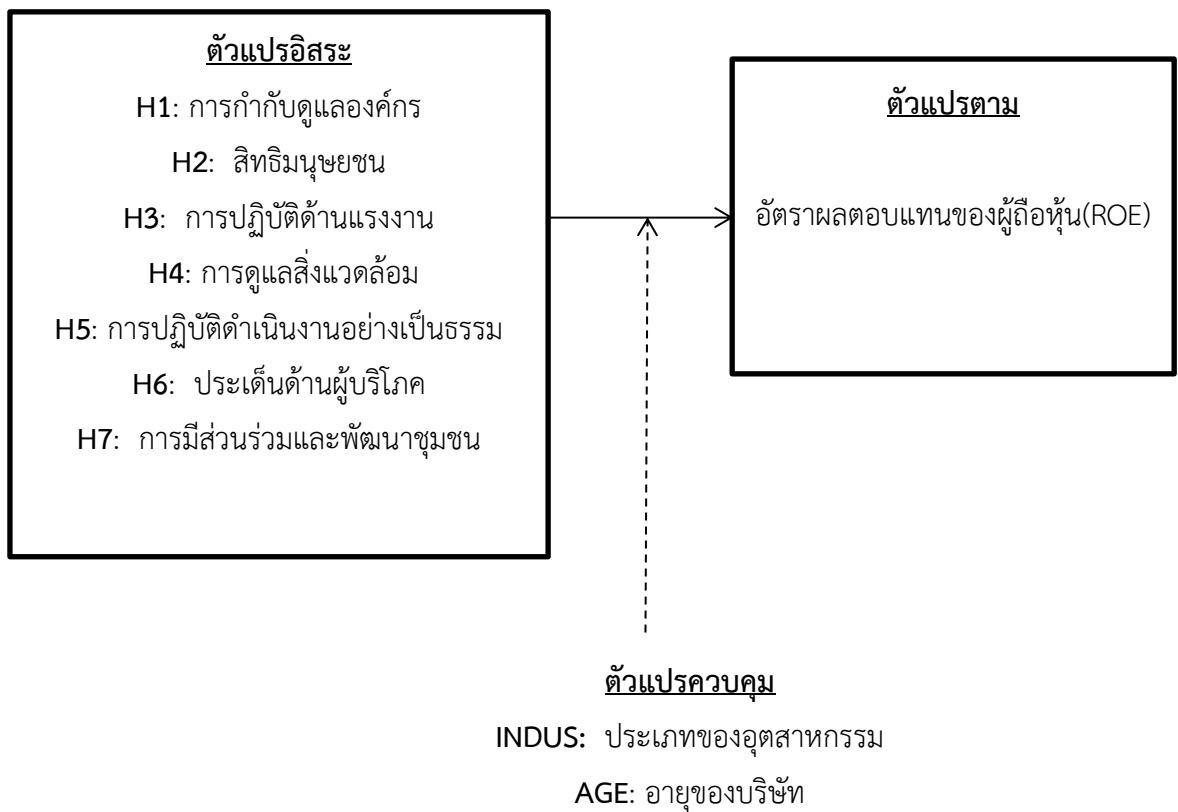
การทำ CSR มุมมองของลูกค้าโดยการสุ่มตัวอย่างผู้ซื้อในอุตสาหกรรมจากวิสาหกิจขนาดกลางและเล็ก การศึกษาแสดงให้เห็นว่า CSR มีผลดีต่อชื่อเสียงของบริษัทส่วนแบ่งทางการตลาดของอุตสาหกรรม (Lai, Chiu, Yang & Pai, 2010)

งานของสุกัญญา รักพานิชฌณี, สัจจา ดวงชัยอยู่สุข และวศินีธรรมศิริ (2561) ได้ศึกษากลุ่มบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยที่ได้รับรางวัลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม บรรษัทภิบาล การพัฒนาอย่างยั่งยืน และหุ้นยั่งยืน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2556 (10 ปี) พบว่า กิจกรรมที่ได้รับรางวัลมีขนาดใหญ่และมีสัดส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ความสามารถในการทำกำไรสูงกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับรางวัล วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมกับการตอบสนองของตลาดต่อการประกาศรางวัล พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างมีการตอบสนองเชิงบวกเช่นเดียวกับที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร (ROA) แต่ขณะเดียวกันกลุ่ม สินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี พบว่าตลาดมีการตอบสนองเชิงลบ

จากงานวิจัยเกษชนก เมฆเจริญ (2555) ได้ทำการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามหัวข้อของ ISO 26000 ในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำนวน 352 บริษัท พบว่า ประเด็นที่เปิดเผยน้อยที่สุดได้แก่ สิทธิมนุษยชน รองมาคือ การปฏิบัติที่เป็นธรรม รายได้รวมและอัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับการเปิดเผยข้อมูล นั่นคือ เมื่อมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นรายได้รวมและอัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมไม่พบความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) แต่ทั้งนี้งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดที่เกณฑ์ในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตาม ISO 26000 เพิ่งประกาศใช้ในปลายปี 2553 แต่งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปี 2553 ขณะนั้นจึงอาจไม่ค่อยมีบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลตรงตามมาตรฐานฉบับนี้มากนัก

2.3 กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษางานวิจัยยี่ห้ออิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น มีกรอบแนวคิดการศึกษาดังนี้

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการใช้แบบเก็บข้อมูล จากองค์ประกอบ 7 ด้านของมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี รายงานการพัฒนายั่งยืน และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ภายในปี พ.ศ. 2558, 2559, 2560 ติดต่อกัน จำนวน 69 บริษัท และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แต่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน 69 บริษัท แบ่งเป็น 8 ประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมทรัพยากร อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้า อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สมมติฐานการศึกษา
2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวัดตัวแปร
5. วิธีการวิเคราะห์
6. กรอบระยะเวลา

3.1 สมมติฐานการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ โดยการศึกษางานในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจไว้หลายมิติ เช่น พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง (2558) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550–2554 พบว่า ความสามารถในการแข่งขันมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ สภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น กิจการยิ่งต้องเปิดเผยข้อมูลมากขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นให้สาธารณชนเกิดการรับรู้ว่าการตระหนักถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และการเปิดเผยข้อมูลจะมีคุณภาพและปริมาณที่สูงหากการรายงานนั้นเป็นรายการที่มีกฎหมายกำหนดให้เปิดเผย

กัลยา เหลืองอุบล (2555) ศึกษากลุ่มตัวอย่างในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกัน แต่ข้อมูลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมน้อยและจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยนราภรณ์ สุขอยู่ และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2558) พบว่า มาตรฐานต่างๆที่นิยมใช้กันทั่วโลก ได้แก่ UN Global Compact Global Reporting Initiative (GRI) Guideline for MNE Social Accountability Intonation (SAI) Social Responsibility (ISO 26000) เน้นการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม การจ้างแรงงาน สิทธิมนุษยชน และการต่อต้านทุจริต ซึ่งค่อนข้างสอดคล้องกันทุกมาตรฐาน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับจึงเลือกมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) เนื่องจากมีหัวข้อที่ครอบคลุมในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมทุกๆประเด็นที่สำคัญ ดังนั้นหากใช้มาตรฐานนี้ในการวิเคราะห์เนื้อหาการเปิดเผยของบริษัททั้ง 2 กลุ่มอาจจะพบข้อแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูล การศึกษาครั้งนี้จึงกำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัททั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

H1: บริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่แตกต่างจากบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยอ้างอิงจากองค์ประกอบของมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000 Social Responsibility) โดยทดสอบความมีอิทธิพลของแต่ละตัวแปรต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น เนื่องจากมาตรฐานฉบับนี้มีหลักการและข้อแนะนำในการปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการหลายฝ่ายและน่าจะเป็นการให้ข้อมูลที่ผู้มีส่วนได้เสียแต่ละฝ่ายต้องการค่อนข้างครบถ้วน จากงานวิจัยในอดีต พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (ปทุมพร หิรัญสาลี, 2557 อุปพันธ์ ทวีผล, 2560 วิภา จงรักษ์สัตย์, 2558 อภิตดา ชิมประทีป, 2559) ซึ่งอาจเกิดจากการนำมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นแนวทางในกระบวนการเชิงกลยุทธ์ของบริษัท การวิจัยในอดีตชี้ให้เห็นว่ามาตรฐานจะมีประโยชน์ในการวิเคราะห์ทั้งภายในและภายนอกสำหรับบริษัทที่เริ่มทำ CSR และแนวทางนี้สามารถนำไปประยุกต์เป็นกลยุทธ์เพื่อความยั่งยืน (Hahn, 2013) จึงต้องการทดสอบในแต่ละตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์ต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอย่างไร และใช้ตัวแปรควบคุมที่พบในงานวิจัยในอดีตว่ามีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Organizational Governance)

การกำกับดูแลกิจการที่ดีได้รับการส่งเสริมให้เป็นแนวทางปฏิบัติของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ความสำคัญคือมีการกำกับกิจการที่ดีจะนำไปสู่การตัดสินใจ กระบวนการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยในปี 2555 ได้ปรับปรุงให้เพิ่มเติมในส่วนของแนวปฏิบัติที่ดีของทั้ง 5 หมวด ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ASEAN Corporate Governance Scorecard (ASEAN CG Scorecard) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้วัดระดับ “การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน”

จากงานวิจัยในอดีตพบว่าบริษัทที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นสูงมีผลเชิงบวกต่อ ROE, ROA และ Q เช่นเดียวกับขนาดและความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานแต่ไม่มีผลกระทบดังกล่าวจากการที่รัฐเป็นเจ้าของ (Kabir, & Thai, 2017) เช่นเดียวกับ Onokoya et al. (2014) แต่ขัดแย้งกับการวิจัยของ Boonnual, Panmanee & Prasertsri, (2017) ที่ว่าการที่ภาครัฐเข้ามาถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานของบริษัททั้งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ส่วนจำนวนคณะกรรมการอิสระและความเป็นอิสระของคณะกรรมการยังคงมีผลกระทบเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ก็เช่นเดียวกัน การวิจัยบริษัทในกลุ่มธนาคารของไนจีเรียพบว่าขนาดของคณะกรรมการในบริษัทและสัดส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของเจ้าของสอดคล้องกับ Esra Ahmed and Allam Hamdan (2015) ที่ได้ศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัท พบว่าปัจจัยการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ด้านสัดส่วนของจำนวนผู้ถือหุ้น, ขนาดของคณะกรรมการ, สัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร, สินทรัพย์ของผู้จัดการในหุ้นของบริษัทมีผลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งบริษัทของบริษัทไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โครงสร้างที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและประธานกรรมการดำรงตำแหน่งโดยบุคคลเดียวกันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน เพราะสามารถตัดสินใจได้รวดเร็ว ลดเวลาการทำข้อมูล และเป็นไปตามกลยุทธ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าความเป็นเจ้าของกลายเป็นกลไกการกำกับดูแลที่สำคัญและมีผลต่อการแก้ปัญหาตัวการตัวแทนแต่ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน (Viet, 2013) เกษชนก เมฆเจริญ (2555) ได้ทำการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามหัวข้อของ ISO 26000 พบว่าหัวข้อการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนี้

H2: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกำกับดูแลองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

สิทธิมนุษยชน (Human Rights)

มนุษย์ทุกคนพึงมีสิทธิขั้นพื้นฐานจากการเกิดเป็นมนุษย์ ได้แบ่งสิทธิเป็น 2 ประเภทคือสิทธิการเป็นพลเมือง และสิทธิทางการเมือง การยอมรับและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่จะต้องควรตระหนักรวมไปถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปราศจากการเลือกปฏิบัติ กำจัดการบังคับใช้แรงงานและให้โอกาสแก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยรัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ภาคธุรกิจมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายและเคารพสิทธิมนุษยชน

จากการศึกษางานในอดีตของพรณี กัมพลกัญญา (2558) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในหัวข้อสิทธิมนุษยชนมีจำนวนค่าน้อยที่สุด แต่การแสวงหากำไรของธุรกิจย่อมกระทบกับสิทธิของบุคคลอื่น ดังนั้นหากบริษัทไม่คำนึงถึงผู้อื่นที่เข้าไปเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมก็อาจส่งผลย้อนกลับมายังธุรกิจของตนเองก็เป็นได้หลักการสิทธิมนุษยชนเป็นหลักการหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ (ผ่องพรรณ ไพพรรณรัตน์, 2559) และอภิรดา ชินประทีป (2559) พบว่า ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แต่ไม่ใช่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น และงานวิจัยของวริวรรณ เจริญรูป, พวงทอง วัชรราชฎ์ และนภาพรณ ทรัพย์กุลมงคล ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทุนมนุษย์กับผลการดำเนินงาน ได้แก่ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ผลตอบแทนจากการใช้เงินทุน (ROE) มูลค่าองค์กร (Tobin's Q) ในบริษัทจดทะเบียนที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 330 บริษัท โดยไม่ทำการศึกษาในกลุ่มธุรกิจการเงินและกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างทุนมนุษย์และผลการดำเนินงาน (ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ผลตอบแทนจากการใช้เงินทุน (ROE) มูลค่าองค์กร (Tobin's Q)) สอดคล้องกับทฤษฎีที่มองว่ามนุษย์เป็นทุนของบริษัท โดยตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดคือ มูลค่าขององค์กร (Tobin's Q) การศึกษาครั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนี้

H3: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิทธิมนุษยชนมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour Practices)

หลักการของข้อปฏิบัติด้านแรงงานหลักคือ การพัฒนามนุษย์โดยการจ้างงาน ให้ความมั่นคงในการทำงาน และสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน ให้ความเป็นธรรมในเรื่องค่าตอบแทน เวลาทำงาน เวลาพักผ่อน ข้อปฏิบัติทางวินัยและการเลิกจ้าง รวมไปถึงสวัสดิการต่างๆที่แรงงานควรได้รับ นโยบาย

ของกิจการที่บรรเทาการสูญเสียรายได้จากการเจ็บป่วย การคลอดบุตร การแก่ชรา การว่างงาน การรักษาพยาบาล

การศึกษาในอดีตการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องของข้อปฏิบัติด้านแรงงานไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น เนื่องจากการที่บริษัทจะใช้ความรู้ความสามารถของแรงงานจนเกิดผลกำไรอย่างชัดเจนต้องใช้เวลาอันพอสมควรทำให้ยังไม่ส่งผลต่อการทำกำไรในปัจจุบัน (ธนกร กรทองทวีลาภ, 2553) แต่งานวิจัยของจันทรา เรื่องช่วย (2559) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อพนักงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กร เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและเกิดความไว้วางใจสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sharma, Sharma & Devi (2009) Redington (2005) และ นิตยา วงศ์ธาดา (2552) ที่ศึกษาจากการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรพบว่าการปฏิบัติต่อพนักงาน แรงงานอย่างมีความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับการรักษาพนักงานเอาไว้ ช่วยให้พนักงานจงรักภักดีกับองค์กร มีทัศนคติที่ดี และผลการปฏิบัติงานที่ดีทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ สมบัติ กุสุมาวลี (2550) การที่พนักงานได้รับการปฏิบัติที่ขอบธรรมเป็นส่วนหนึ่งในงานขององค์กร ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลข้อปฏิบัติด้านแรงงานกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนี้

H4: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติด้านแรงงานมีอิทธิพลกับเชิงบวกผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

การดูแลสิ่งแวดล้อม(Environment)

การดำเนินงานของกิจการย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นขั้นพื้นฐานที่กิจการต้องทำเพื่อความอยู่รอด และอยู่ดีมีสุขของสังคม การดำเนินงานของธุรกิจควรมีมาตรการป้องกันมลพิษ การลดการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง มีแผนฉุกเฉินรองรับอุบัติเหตุด้านสิ่งแวดล้อม

จากงานวิจัยในอดีตจากการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการดูแลสิ่งแวดล้อมถูกนำมาเป็นนโยบายของบริษัทที่ทั้งแบบกิจกรรมช่วยเหลือสังคมและการจัดการกระบวนการผลิต และพบว่ามีสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลประกอบการทางการเงิน ในหลายงานวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ที่เป็นบวกระหว่างปริมาณของสิ่งแวดล้อมการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีและความสามารถในการทำกำไร (Ng 1985; Roberts 1992; Hackston and Milne 1996) แต่ขัดแย้งกับ Patten (1992) ที่ว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงาน สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยของจงจิตต์ พิมพาลัย (2555) พบว่าในการที่กิจการจะทำบัญชีสิ่งแวดล้อมหรือมาตรการ

เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลจากภาครัฐเป็นส่วนสำคัญอันดับแรกของการวางแผนทางตามกฎหมาย เกษชนก เมฆเจริญ (2555) ได้ทำการศึกษาการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามหัวข้อของ ISO 26000 พบว่าหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์และในบริบทของประเทศไทยงานวิจัยของจันทรา เรืองช่วย(2559) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานซึ่งอาจเกิดจากเป็นการวิจัยในองค์กรภาครัฐ ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการดูแลสิ่งแวดล้อมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนี้

H5: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices)

การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเป็นหลักการที่องค์กรใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นว่าด้วยการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม เคารพต่อหลักนิติธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความโปร่งใส รวมถึงการแข่งขันอย่างเป็นธรรม การต่อต้านการทุจริต การมีส่วนร่วมอย่างรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน

การนำไปสู่การพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ได้จำกัดแค่เพียงการให้ความช่วยเหลือ การบริจาค การกุศล จิตอาสา แต่ยังหมายถึงการกำกับดูแลกิจการ ดำเนินธุรกิจด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิมนุษยชน ปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคและการจัดการสิ่งแวดล้อม (มรกต พรพิบูลย์, 2661) และชลธิชา นุทผล (2556) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านปฏิบัติอย่างเป็นธรรมในหัวข้อการแข่งขันอย่างเป็นธรรมถูกเปิดเผยมากที่สุด เพื่อให้บุคคลภายนอกและผู้มีส่วนได้เสียรับรู้ว่าองค์กรมีการดำเนินงานที่เป็นธรรมและตัดสินใจเข้ามาลงทุนหรือให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนี้

H6: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues)

ประเด็นด้านผู้บริโภคจะคำนึงถึงการตลาดที่เป็นธรรม การบริโภคอย่างยั่งยืน ปกป้องด้านสุขภาพและความปลอดภัย สิทธิในการเข้าถึงสินค้าที่ปลอดภัย การได้รับข้อมูลที่เพียงพอของผู้บริโภค

การให้ข้อเสนอด้านราคาที่เป็นธรรม การแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนจากผู้บริโภคและให้การชดเชย การปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค

งานวิจัยในอดีตเคยนำประเด็นด้านผู้บริโภคมาเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อจำแนกกลุ่มลูกค้า ผู้ใช้บริการตามระดับกลุ่มรายได้ที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มลูกค้าที่ถูกแบ่งตามรายได้แต่ละระดับมีการให้ความสำคัญที่ต่างกันไป เช่น มีระดับรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท ต่อเดือนจะให้ความสำคัญกับการคุ้มครอง สุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคมากกว่าระดับรายได้อื่น ระดับรายได้ 15,000 ถึง 30,000 บาทต่อเดือนจะให้ความสำคัญกับการยุติข้อร้องเรียนและข้อโต้แย้งแก่ผู้บริโภค สำหรับ การบริโภคอย่างยั่งยืน และการปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคนั้น ไม่มีความแตกต่างในการวิเคราะห์ลูกค้าตามระดับรายได้ (กฤษดา เขียววัฒนสุข, อรณี บุญมีนิมิตรม, 2560) การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านผู้บริโภคหัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดได้แก่นโยบายทั่วไปเช่นการให้ข้อมูลสินค้าและบริการ อีกทั้งกำหนดนโยบายที่หลีกเลี่ยงจะกระทบต่อผู้บริโภค รวมถึงนโยบายที่จะรับผิดชอบต่อคุณภาพและคุณสมบัติของตัวสินค้า เกษชนก เมฆเจริญ (2555) ได้ทำการศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามหัวข้อของ ISO 26000 พบว่าหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคมีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ คาดว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านผู้บริโภคจะทำให้สินค้าและบริการดูน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อและมีผลต่อผลกำไรของกิจการ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลประเด็นด้านผู้บริโภคกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนี้

H7: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านประเด็นด้านผู้บริโภคมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน (Community involvement and development)

การตั้งกิจการก็ย่อมต้องรักษาความสัมพันธ์กับชุมชนใกล้เคียง การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นมากกว่าการสานสัมพันธ์ แต่เป็นการสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนว่ากิจการเองก็คือผู้มีส่วนได้เสีย เคารพในสิทธิของคนในชุมชน มีความรับผิดชอบต่อ เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ให้ความสำคัญ สนับสนุน และการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีตามความเหมาะสมและให้ชุมชนร่วมรับผลประโยชน์ด้วย

งานวิจัยในอดีตของชลธิชา นุทผล (2556) พบว่าหัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือ การลงทุนในสังคมและการบริจาค เนื่องจากก่อนที่จะเกิดความนิยมเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย กิจการส่วนใหญ่มีการช่วยเหลือสังคมด้วยการบริจาคเพื่อการกุศล หรือจิตอาสาในงานสังคม โดยยังไม่เรียกว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม เมื่อมีกระแสความนิยมเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเข้ามามีการบริจาคและกิจกรรมจิตอาสาที่ยังคงอยู่เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมเห็นว่ากิจการมีความใส่ใจในชุมชน

และสังคม สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ทำได้ง่ายแต่งานวิจัยของเกษชนก เมฆเจริญ (2555) ได้ทำการศึกษา การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามหัวข้อของ ISO 26000 พบว่าหัวข้อการมีส่วนร่วมและ พัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้กำหนด สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนี้

H8: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนมี อิทธิพลกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

การศึกษาจะใช้ตัวแปรควบคุมเป็นประเภทของอุตสาหกรรมและอายุของกิจการ

ประเภทของอุตสาหกรรม(Type of Industry)

ประเภทอุตสาหกรรมถูกแบ่งเป็น 8 ประเภท ได้แก่ เกษตรและอาหาร ทรัพยากร เทคโนโลยี ธุรกิจการเงิน บริการ สินค้าอุตสาหกรรม สินค้าอุปโภคบริโภค อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

งานวิจัยในอดีตพบว่าแต่ละประเภทอุตสาหกรรมจะมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคมที่ต่างกัน และอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมมากจะเปิดเผยข้อมูล ที่มากกว่าอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมน้อย (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547, เพชรรัตน์ เรื่อง ศักดิ์, 2553) เช่นเดียวกับ Suttipun & Stanton, (2011) การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมใน อุตสาหกรรมทรัพยากรมากที่สุดและพบน้อยสุดในในอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร Patten(1991), Roberts (1992) บริษัทที่มีประวัติที่ดีในการดำเนินธุรกิจมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมมาก Dierkes and Preston (1977) มีความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวัง ในระดับการการเปิดเผยข้อมูลของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่นในแต่ละอุตสาหกรรม ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของอุตสาหกรรมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท

อายุของกิจการ(Age)

จากงานวิจัยในอดีตตัวแปรอายุการดำเนินงานพบว่ามีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์ ต่อการเปิดเผยข้อมูล ในส่วนที่พบความสัมพันธ์ พบว่ามีความสัมพันธ์กับ (Triple Bottom Line : TBL) ซึ่งเกี่ยวกับการมองคุณค่าใน 3 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คาดว่าอายุการ ดำเนินงานยิ่งมาก ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่สูงขึ้น (Suttipun, 2012) ทั้งนี้การที่บริษัทมีอายุการดำเนินงานที่ยาวนานจะมีความคาดหวังของลูกค้าให้มีการเปิดเผยข้อมูล ที่มากขึ้น พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลเชิงบวกกับมูลค่ากิจการและความ จงรักภักดีในแบรนด์สินค้า (Isnalita, 2017) โดยผลการศึกษาของ Omondi and Muturi (2013)

และ Coad et al. (2013) อายุของบริษัทเป็นตัวแปรควบคุมที่สำคัญต่อผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า อายุของบริษัทความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินและมูลค่าของบริษัท อย่างมีนัยยะสำคัญ เนื่องจากอายุและประสบการณ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งบริษัทสามารถนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและมีผลผลิตมากขึ้นซึ่งส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานเชิงเศรษฐกิจ ชัดแย้งกับ Loderer and Waelchli (2010) และ Chu (2011) พบว่า อายุของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่าของบริษัท ในบริษัทที่มีอายุน้อยการดำเนินการจะมีความยืดหยุ่นมากกว่าบริษัทที่มีอายุมากกว่าซึ่งส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ทำให้ผลการดำเนินงานทางการเงินดีขึ้นและมูลค่าของกิจการเพิ่มขึ้น แตกต่างจากบริษัทที่ดำเนินกิจการมานานแม้จะมีเงินทุนและประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจมากกว่า การขาดความยืดหยุ่นในการดำเนินงานส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพแรงงานในองค์กรทำให้ผลการดำเนินงานทางการเงินแย่งและส่งผลกระทบเชิงลบต่อมูลค่าของกิจการ (Coad et al., 2016) ทั้งนี้อายุของบริษัทวัดจากจำนวนปีตั้งแต่เริ่มก่อตั้งหรืออายุที่มากที่สุดของบริษัทที่ถูกนำมารวมในบริษัทที่ดำเนินการในปัจจุบัน (Pieper et al., 2008) ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้กำหนดสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอายุและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท

3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมีประชากรเป็นกลุ่มบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ภายในปี พ.ศ. 2558, 2559, 2560 ติดต่อกัน ทั้งหมด 69 บริษัท มีขั้นตอนดังนี้

1. หาข้อมูลหลักทรัพย์ที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนจากประกาศของสถาบันไทยพัฒนา
2. เลือกบริษัทที่ติดการจัดอันดับ ในปี พ.ศ. 2558, 2559, 2560 ติดต่อกัน

กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แต่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน 69 บริษัทจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตัดประชากรที่เป็นบริษัทที่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนา
2. สุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เหลือ โดยที่จะเลือกสุ่มจำนวนบริษัทในแต่ละอุตสาหกรรมให้มีจำนวนเท่ากับประชากรในกลุ่มแรก
3. ไม่เลือกบริษัทที่มีวันสิ้นงวดไม่ตรงกับ 31 ธันวาคมของทุกปีและหลักทรัพย์ที่มีเครื่องหมาย NC (หลักทรัพย์เข้าข่ายถูกเพิกถอน)

ตารางที่ 3.1 ตารางสรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	จำนวนประชากร	ประชากรบริษัทที่ได้รับจัด อันดับหุ้นยั่งยืน	กลุ่มตัวอย่างบริษัทไม่ได้ ได้รับจัดอันดับหุ้นยั่งยืน
1. เกษตรและอาหาร	49	9	9
2. ทรัพยากร	51	8	8
3. เทคโนโลยี	39	9	9
4. ธุรกิจการเงิน	59	10	10
5. บริการ	110	12	12
6. สินค้าอุตสาหกรรม	92	8	8
7. สินค้าอุปโภคบริโภค	42	4	4
8. อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	157	10	10
รวม	598	69	69

3.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปี, รายงานความยั่งยืน และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ของบริษัทระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง 2560 โดยใช้แบบเก็บข้อมูลตามองค์ประกอบของมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 จำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Organizational Governance) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour Practices) การดูแลสิ่งแวดล้อม (Environment) การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices) ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน (Community involvement and development)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมใช้การตรวจรายการ (Checklist) หากพบว่ามี การเปิดเผยให้คะแนน เท่ากับ 1 แต่ถ้าไม่พบว่ามี การเปิดเผยให้คะแนน เท่ากับ 0 ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์จากการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการรายงานแบบบูรณาการต่อมูลค่าของบริษัทโดยบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กลุ่ม SET100)”

(นิตินันท์ พรหมหันธ์ และคณะ, 2560) โดยอยู่บนพื้นฐานของรายการที่ควรเปิดเผยยึดตามมาตรฐานนำด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในงานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลสังคม และสิ่งแวดล้อม การศึกษานี้จึงได้เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยนำเอาวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาใช้ในการวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการจากรายงานประจำปี 2558-2560 ของบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) 69 บริษัท และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แต่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้น

ยั้งยืน 69 บริษัท สาเหตุที่ใช้รายงานประจำปีเนื่องจากรายงานประจำปีเป็นเอกสารที่ถูกใช้อย่างกว้างขวางในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมของบริษัทเพราะมีความน่าเชื่อถือ มีกฎเกณฑ์ในการจัดทำสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีความสมบูรณ์ ในการสื่อสารกับผู้ส่วนได้เสียขององค์กร

3.4 การวัดตัวแปร

ตารางที่ 3.2 การวัดตัวแปร

ตัวแปร	คำย่อ	การวัดค่า
ตัวแปรตาม		
1. อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	Y1	เปอร์เซ็นต์ของอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
ตัวแปรอิสระ		
1. การกำกับดูแลองค์กร	X1	การวิเคราะห์เนื้อหา
2. สิทธิมนุษยชน	X2	การวิเคราะห์เนื้อหา
3. การปฏิบัติด้านแรงงาน	X3	การวิเคราะห์เนื้อหา
4. สิ่งแวดล้อม	X4	การวิเคราะห์เนื้อหา
5. การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	X5	การวิเคราะห์เนื้อหา
6. ประเด็นด้านผู้บริโภค	X6	การวิเคราะห์เนื้อหา
7. การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน	X7	การวิเคราะห์เนื้อหา
8. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	X8	การวิเคราะห์เนื้อหา
ตัวแปรควบคุม		
1. ประเภทของอุตสาหกรรม	INDUS	1=เกษตรและอาหารทรัพยากร 2=ทรัพยากร 3=เทคโนโลยี 4=ธุรกิจการเงิน 5=บริการ 6=สินค้าอุตสาหกรรม 7=สินค้าอุปโภคบริโภค 8=อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
2. อายุของกิจการ	AGE	อายุตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง

3.5 วิธีการวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS for Windows)

1. สถิติอธิบายผลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ใช้สถิติค่า Pearson Correlation วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระไม่มีปัญหาความสัมพันธ์
2. ใช้ t- test ทดสอบความแตกต่างของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ของกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ทั้งที่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์ และไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และทดสอบความแตกต่างของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%
3. ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (multiple regression analysis model) ในการทดสอบอิทธิพลของระดับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

โดยใช้สมการเชิงเส้น ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + \text{error} \quad (\text{โมเดลที่ 1})$$

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + b_8\text{INDUS} + b_9\text{AGE} + \text{error} \quad (\text{โมเดลที่ 2})$$

โดย	Y	คือ	อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
	X1	คือ	การกำกับดูแลองค์กร
	X2	คือ	สิทธิมนุษยชน
	X3	คือ	การปฏิบัติด้านแรงงาน
	X4	คือ	สิ่งแวดล้อม
	X5	คือ	การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม
	X6	คือ	ประเด็นด้านผู้บริโภคร
	X7	คือ	การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน
	INDUS	คือ	ประเภทของอุตสาหกรรม
	AGE	คือ	อายุตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง
	Error	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

4.1 เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแต่ละอุตสาหกรรม

4.2 เพื่อเปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

4.3 เพื่อศึกษาอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของทั้งบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

4.4 สรุปสมมุติฐานการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1

ศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐาน ISO 26000 แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลโดยเฉลี่ยตามหลักการ 7 ข้อของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมและแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และการเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามชื่อย่อของแต่ละอุตสาหกรรม

4.1 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละอุตสาหกรรม

4.1.1 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 7 ข้อของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2558, 2559 และ 2560 (จำนวน 69 บริษัท) โดยจะมีการแยกตามประเภทอุตสาหกรรมทั้ง 8 อุตสาหกรรม ได้แก่ เกษตรและอาหาร ทรัพยากร เทคโนโลยี ธุรกิจการเงินบริการ สินค้าอุตสาหกรรม สินค้าอุปโภคบริโภค อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉลี่ยตามหลักการ 7 ข้อของ บริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนของแต่ละอุตสาหกรรมสำหรับการเปิดเผยในปี พ.ศ. 2558 – 2560

หัวข้อ	ประเภทอุตสาหกรรม								
	1	2	3	4	5	6	7	8	
X1	ร้อยละ	95.56	100.00	86.67	90.00	99.44	95.00	100.00	97.33
	อันดับที่	1	1	2	2	1	1	1	1
X2	ร้อยละ	62.04	59.90	74.48	67.50	60.42	65.10	83.33	61.67
	อันดับที่	4	7	3	3	6	3	2	6
X3	ร้อยละ	95.56	90.00	93.33	94.00	91.67	82.50	65.00	92.00
	อันดับที่	1	3	1	1	2	2	4	2
X4	ร้อยละ	74.07	95.83	71.88	56.67	78.47	56.25	72.92	64.17
	อันดับที่	2	2	4	6	4	6	3	5
X5	ร้อยละ	73.33	63.33	62.50	62.00	68.33	58.33	63.33	64.67
	อันดับที่	3	5	6	5	5	5	5	4
X6	ร้อยละ	51.85	60.12	67.86	66.19	80.56	63.10	59.52	66.19
	อันดับที่	6	6	5	4	3	4	6	3
X7	ร้อยละ	56.08	69.05	60.71	45.24	49.60	41.07	47.62	54.29
	อันดับที่	5	4	7	7	7	7	7	7

โดย

X1 = การกำกับดูแลกิจการ	1=เกษตรและอาหารทรัพยากร
X2 = สิทธิมนุษยชน	2=ทรัพยากร
X3 = ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน	3=เทคโนโลยี
X4 = การดูแลสิ่งแวดล้อม	4=ธุรกิจการเงิน
X5 = การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม	5=บริการ
X6 = ประเด็นด้านผู้บริโภค	6=สินค้าอุตสาหกรรม
X7 = การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน	7=สินค้าอุปโภคบริโภค
	8=อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

จากตารางที่ 4.1 เมื่อพิจารณาตามการเก็บข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละหัวข้อหลักของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน พบว่า อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรและหัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อม และหัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม คือ ร้อยละ 95.56 ร้อยละ 74.07 และ ร้อยละ 73.33 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อสิทธิมนุษยชนได้คะแนนร้อยละ 62.04 หัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนได้คะแนนร้อยละ 56.08 และหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 51.85

อุตสาหกรรมทรัพยากร พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อม และหัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน คือ ร้อยละ 100.00 ร้อยละ 95.83 และ ร้อยละ 90.00 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนร้อยละ 69.05 หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 63.33 หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 60.12 และหัวข้อสิทธิมนุษยชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 59.90

อุตสาหกรรมเทคโนโลยี พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน ที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรและหัวข้อสิทธิมนุษยชน คือ ร้อยละ 93.33 ร้อยละ 86.67 และ ร้อยละ 74.48 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 71.88 หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 67.86 หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 62.50 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 60.71

อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน ที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรและหัวข้อสิทธิมนุษยชน คือ ร้อยละ 94.00 ร้อยละ 90.00 และ ร้อยละ 67.50 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 66.19 หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 62.00 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 56.67 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 45.24

อุตสาหกรรมบริการ พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กร ที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 99.44 ร้อยละ 91.67 และ ร้อยละ 89.56 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 78.47 หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 68.33 หัวข้อสิทธิมนุษยชนร้อยละ 60.42 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 49.60

อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อสิทธิมนุษยชน คือ ร้อยละ 95.00 ร้อยละ 82.50 และ ร้อยละ 65.10 ตามลำดับ ส่วนใน หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภค ร้อยละ 63.10 หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 58.33 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 56.25 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 41.07

อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อสิทธิมนุษยชน และ หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมคือ ร้อยละ 100.00 ร้อยละ 83.33 และ ร้อยละ 72.92 ตามลำดับ ส่วนใน หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน ร้อยละ 65.00 หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 63.33 หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภค ร้อยละ 59.52 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 47.62

อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภค คือ ร้อยละ 97.33 ร้อยละ 92.00 และ ร้อยละ 66.19 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 64.67 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 64.17 หัวข้อสิทธิมนุษยชน ร้อยละ 61.67 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 54.29

4.1.2 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมตาม หลักการ 7 ข้อของบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2558, 2559 และ 2560 (จำนวน 69 บริษัท) โดยจะมีการแยกตามประเภทอุตสาหกรรมทั้ง 8 อุตสาหกรรม ได้แก่ เกษตรและอาหาร ทรัพยากร เทคโนโลยี ธุรกิจการเงินบริการ สินค้าอุตสาหกรรม สินค้าอุปโภคบริโภค อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉลี่ยตามหลักการ 7 ข้อ ของบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนของแต่ละอุตสาหกรรมสำหรับการเปิดเผยในปี พ.ศ. 2558 – 2560

หัวข้อ	ประเภทอุตสาหกรรม								
	1	2	3	4	5	6	7	8	
X1	ร้อยละ	91.11	89.17	78.52	98.00	86.67	86.67	70.00	80.00
	อันดับที่	1	1	1	1	1	1	3	1
X2	ร้อยละ	47.22	41.67	44.44	54.58	39.24	32.81	62.50	35.00
	อันดับที่	5	6	4	4	6	6	4	6
X3	ร้อยละ	82.22	70.00	54.07	72.00	65.56	66.67	71.67	70.00
	อันดับที่	2	2	2	2	2	2	2	2
X4	ร้อยละ	52.78	58.33	38.89	38.33	47.22	39.58	43.75	67.50
	อันดับที่	3	3	6	6	5	5	5	3
X5	ร้อยละ	51.11	58.33	42.96	54.67	50.56	46.67	43.75	42.00
	อันดับที่	4	3	5	3	3	4	1	4
X6	ร้อยละ	46.03	51.19	53.44	46.19	49.60	51.79	42.86	41.43
	อันดับที่	6	4	3	5	4	3	6	5
X7	ร้อยละ	41.80	44.64	30.16	30.95	29.76	30.95	34.52	25.71
	อันดับที่	7	5	7	7	7	7	7	7

โดย

X1 = การกำกับดูแลกิจการ	1=เกษตรและอาหารทรัพยากร
X2 = สิทธิมนุษยชน	2=ทรัพยากร
X3 = ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน	3=เทคโนโลยี
X4 = การดูแลสิ่งแวดล้อม	4=ธุรกิจการเงิน
X5 = การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม	5=บริการ
X6 = ประเด็นด้านผู้บริโภค	6=สินค้าอุตสาหกรรม
X7 = การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน	7=สินค้าอุปโภคบริโภค
	8=อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาตามการเก็บข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละหัวข้อหลักของบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน พบว่า อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุดในรองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานและหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อม คือ ร้อยละ 91.11 ร้อยละ 82.22 และ ร้อยละ 52.78 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 51.11 หัวข้อสิทธิมนุษยชนได้คะแนนร้อยละ 47.22 หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 46.03 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 41.80

อุตสาหกรรมทรัพยากร พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุดในรองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และอันดับสามได้แก่หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมและ หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม คือ ร้อยละ 89.17 ร้อยละ 70.00 และ ร้อยละ 58.33 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 51.19 หัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนร้อยละ 44.64 และหัวข้อสิทธิมนุษยชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 41.67

อุตสาหกรรมเทคโนโลยี พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุดในรองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 78.52 ร้อยละ 54.07 และ ร้อยละ 53.44 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อสิทธิมนุษยชนร้อยละ 44.44 หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 42.96 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 38.89 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 30.16

อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุดในรองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมคือ ร้อยละ 98.00 ร้อยละ 72.00 และ ร้อยละ 54.67 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อสิทธิมนุษยชน ร้อยละ 54.58 หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 46.19 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 38.33 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 30.95

อุตสาหกรรมบริการ พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กร ที่มีการเปิดเผยมากที่สุดในรองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมคือ ร้อยละ 86.67 ร้อยละ 65.56 และ ร้อยละ 50.56 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 49.60 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 47.22 หัวข้อสิทธิมนุษยชนร้อยละ 39.24 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 29.76

อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 86.67 ร้อยละ 66.67 และ ร้อยละ 51.79 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 46.67 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 39.58 หัวข้อสิทธิมนุษยชน ร้อยละ 32.81 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 30.95

อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานและ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กร คือ ร้อยละ 76.67 ร้อยละ 71.67 และ ร้อยละ 70.00 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อสิทธิมนุษยชน ร้อยละ 62.50 หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมร้อยละ 43.75 หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 42.86 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 34.52

อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน และหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมคือ ร้อยละ 80.00 ร้อยละ 70.00 และ ร้อยละ 67.50 ตามลำดับ ส่วนในหัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมร้อยละ 42.00 หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร้อยละ 41.43 หัวข้อสิทธิมนุษยชน ร้อยละ 35.00 และหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ร้อยละ 25.71

4.1.3 การเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามชื่อย่อย โดยตารางทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละชื่อย่อยของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาเทียบกับกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

ตารางที่ 4.3 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามชื่อย่อยด้านการกำกับดูแลองค์กร

หัวข้อ	กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน			กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน			Mean	
	จำนวนบริษัท			จำนวนบริษัท				
	2558	2559	2560	2558	2559	2560		
การกำกับดูแลองค์กร								
1) ความรับผิดชอบต่อ	65	66	66	65.67	55	54	55	54.67
2) ความโปร่งใส	69	69	69	69.00	60	61	61	60.67
3) จริยธรรม	66	66	66	66.00	57	57	58	57.33
4) ความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย	68	69	69	68.67	64	63	64	63.67
5) เคารพต่อนิติธรรม	64	65	65	64.67	66	65	65	65.33
จำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล	69	69	69		66	65	65	

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อการกำกับดูแลองค์กรของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในปี พ.ศ. 2558-2560 ในชื่อย่อยความรับผิดชอบต่อสังคม ความโปร่งใส จริยธรรม ความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย และเคารพต่อนิติธรรมเฉลี่ยอยู่ที่ 65.67 69.00 66.00 68.67 และ 64.67 บริษัท ตามลำดับ และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ที่ 54.67 60.67 57.33 63.67 และ 65.33

ตารางที่ 4.4 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามข้อย่อยด้านสิทธิมนุษยชน

หัวข้อ	กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้น ยั่งยืน			กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน			Mean	
	จำนวนบริษัท			จำนวนบริษัท				
	2558	2559	2560	2558	2559	2560		
สิทธิมนุษยชน								
1) การไต่ตรองอย่างรอบคอบ	64	65	66	65.00	46	49	50	48.33
2) ความเสี่ยงของสิทธิมนุษยชน	10	11	12	11.00	2	3	3	2.67
3) การหลีกเลี่ยงการร่วมกระทำผิด	39	43	48	43.33	23	26	27	25.33
4) แก้ไขปัญหาขัดแย้ง	25	30	33	29.33	8	9	10	9.00
5) การเลือกปฏิบัติและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส	56	57	58	57.00	41	43	44	42.67
6) สิทธิทางการเมือง	45	48	53	48.67	39	42	44	41.67
7) สิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม	44	47	51	47.33	32	36	38	35.33
8) หลักการพื้นฐานและสิทธิในการทำงาน	53	50	53	52.00	37	38	39	38.00
จำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล	64	65	66		46	49	50	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อสิทธิมนุษยชนของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในปี พ.ศ. 2558-2560 ในข้อย่อยการไต่ตรองอย่างรอบคอบ ความเสี่ยงของสิทธิมนุษยชน การหลีกเลี่ยงการร่วมกระทำผิด แก้ไขปัญหาขัดแย้ง การเลือกปฏิบัติและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส สิทธิทางการเมือง สิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและหลักการพื้นฐานและสิทธิในการทำงานเฉลี่ยอยู่ที่ 65.00 11.00 43.33 29.33 57.00 48.67 47.33 และ 52.00 บริษัท ตามลำดับ และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ที่ 48.33 2.67 25.33 9.00 42.67 41.67 35.33 และ 38.00

ตารางที่ 4.5 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามชื่อย่อยด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน

หัวข้อ	กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน			กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน			Mean	Mean
	จำนวนบริษัท		Mean	จำนวนบริษัท		Mean		
	2558	2559		2558	2559			
การปฏิบัติด้านแรงงาน								
1) การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์ การจ้างงาน	64	64	66	64.67	51	54	55	53.33
2) สภาพการทำงานและการคุ้มครอง ทางสังคม	66	65	68	66.33	58	61	61	60.00
3) สังคมเสวนา	47	45	48	46.67	21	22	22	21.67
4) สุขภาพและความปลอดภัยในที่ ทำงาน	64	65	66	65.00	52	53	53	52.67
5) การพัฒนาบุคลากร	68	68	68	68.00	51	54	55	53.33
จำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล	68	68	68		58	61	61	

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในปี พ.ศ. 2558-2560 ในชื่อย่อยการจ้างแรงงานและความสัมพันธ์การจ้างงาน สภาพการทำงานและการคุ้มครองทางสังคม สังคมเสวนา สุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงานและการพัฒนาบุคลากรเฉลี่ยอยู่ที่ 64.67 66.33 46.67 65.00 และ 68.00 บริษัท ตามลำดับ และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ที่ 53.33 60.00 21.67 52.67 และ 53.33

ตารางที่ 4.6 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามข้อย่อยด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน				กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน			
	จำนวนบริษัท			Mean	จำนวนบริษัท			Mean
	2558	2559	2560		2558	2559	2560	
การดูแลสิ่งแวดล้อม								
1) การป้องกันมลพิษ	48	50	51	49.67	23	25	27	25.00
2) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	50	52	51	51.00	38	42	44	41.33
3) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดผลกระทบ	27	30	31	29.33	12	14	14	13.33
4) การปกป้องสิ่งแวดล้อม	65	68	67	66.67	55	58	57	56.67
จำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล	65	68	67		55	58	57	

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในปี พ.ศ. 2558-2560 ในข้อย่อยการป้องกันมลพิษ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดผลกระทบ และการปกป้องสิ่งแวดล้อม เฉลี่ยอยู่ที่ 49.67 51.00 29.33 และ 66.67บริษัท ตามลำดับ และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ที่ 25.00 41.33 13.33 และ 56.67

ตารางที่ 4.7 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามข้อย่อยด้านการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม

หัวข้อ	กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน				กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน			
	จำนวนบริษัท			Mean	จำนวนบริษัท			Mean
	2558	2559	2560		2558	2559	2560	
การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม								
1) การต่อต้านทุจริต	67	68	69	68.00	65	65	65	65.00
2) การมีส่วนร่วมทางการเมือง	18	17	17	17.33	13	15	15	14.33
3) การแข่งขันอย่างเป็นธรรม	58	61	63	60.67	51	51	53	51.67
4) การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่มูลค่า	39	43	44	42.00	11	13	16	13.33
5) การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน	32	37	38	35.67	30	34	38	34.00
จำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล	67	68	69		65	65	65	

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในปี พ.ศ. 2558-2560 ในข้อย่อยการต่อต้านทุจริต การมีส่วนร่วมทางการเมือง การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่มูลค่า และการเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สินเฉลี่ยอยู่ที่ 68.00 17.33 60.67 42.00 และ 35.67 บริษัท ตามลำดับ และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ที่ 65.00 14.33 51.67 13.33 และ 34.00

ตารางที่ 4.8 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามข้อย่อยด้านประเด็นด้านผู้บริโภคร

หัวข้อ	กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน				กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ หุ้นยั่งยืน			
	จำนวนบริษัท			Mean	จำนวนบริษัท			Mean
	2558	2559	2560		2558	2559	2560	
ประเด็นด้านผู้บริโภคร								
1) การตลาดที่เป็นธรรม	51	56	56	54.33	54	55	56	55.00
2) การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัย ผู้บริโภคร	39	38	39	38.67	17	19	18	18.00
3) การบริโภครอย่างยั่งยืน	23	23	25	23.67	11	13	12	12.00
4) การบริการ สนับสนุน และการยุติข้อ ร้องเรียน	59	60	62	60.33	56	54	56	55.33
5) การปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัว ของผู้บริโภคร	41	44	47	44.00	29	33	34	32.00
6) การเข้าถึงบริการที่จำเป็น	51	52	53	52.00	32	33	33	32.67
7) การให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก	41	45	47	44.33	29	33	34	32.00
จำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล	59	60	62		56	55	56	

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภครของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในปี พ.ศ. 2558-2560 ในข้อย่อยการตลาดที่เป็นธรรม การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยผู้บริโภคร การบริโภครอย่างยั่งยืน การบริการ สนับสนุน และการยุติข้อร้องเรียน การปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคร การเข้าถึงบริการที่จำเป็น และการให้ความรู้และการสร้างความตระหนักเฉลี่ยอยู่ที่ 54.33 38.67 23.67 60.33 44.00 52.00 และ 44.33 บริษัท ตามลำดับ และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ที่ 55.00 18.00 12.00 55.33 32.00 32.67 และ 32.00

ตารางที่ 4.9 แสดงเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามข้อย่อยด้านการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน

หัวข้อ	กลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้น ยั่งยืน				กลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้น ยั่งยืน			
	จำนวนบริษัท			Mean	จำนวนบริษัท			Mean
	2558	2559	2560		2558	2559	2560	
การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน								
1) การมีส่วนร่วมของชุมชน	62	64	64	63.33	33	35	36	34.67
2) การศึกษาและวัฒนธรรม	58	62	63	61.00	51	56	55	54.00
3) การสร้างการจ้างงานและพัฒนา ทักษะ	20	23	22	21.67	18	19	21	19.33
4) การพัฒนาและการเข้าถึง เทคโนโลยี	19	20	22	20.33	14	15	18	15.67
5) การสร้างความมั่นคงและรายได้	20	24	25	23.00	10	13	13	12.00
6) สุขภาพ	36	36	37	36.33	14	15	14	14.33
7) การลงทุนด้านสังคม	28	30	32	30.00	11	12	13	12.00
จำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล	62	64	64		51	56	55	

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในปี พ.ศ. 2558-2560 ในข้อย่อยการมีส่วนร่วมของชุมชน การศึกษาและวัฒนธรรม การสร้างการจ้างงานและพัฒนาทักษะ การพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยี การสร้างความมั่นคงและรายได้ สุขภาพและการลงทุนด้านสังคมเฉลี่ยอยู่ที่ 63.33 61.00 21.67 20.33 23.00 36.33 และ 30.00 บริษัท ตามลำดับ และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ที่ 34.67 54.00 19.33 15.67 12.00 14.33 และ 12.00

วัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อเปรียบเทียบความต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

4.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

หัวข้อ	N	กลุ่มประชากร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	p-value
(1) การกำกับดูแลองค์กร	69	ESG	4.8406	0.55013	3.479	.001**
	69	NON-ESG	4.3720	0.97440		
(2) สิทธิมนุษยชน	69	ESG	5.1256	1.72648	4.962	.000**
	69	NON-ESG	3.5217	2.05598		
(3) การปฏิบัติด้านแรงงาน	69	ESG	4.5121	0.66071	6.085	.000**
	69	NON-ESG	3.4879	1.23217		
(4) การดูแลสิ่งแวดล้อม	69	ESG	2.8406	0.86245	5.408	.000**
	69	NON-ESG	1.9758	1.02805		
(5) การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	69	ESG	3.2512	0.86017	4.131	.000**
	69	NON-ESG	2.5845	1.02805		
(6) ประเด็นด้านผู้บริโภคร	69	ESG	4.6329	1.36140	5.439	.000**
	69	NON-ESG	3.4106	1.27718		
(7) การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน	69	ESG	3.6957	1.31698	6.384	.000**
	69	NON-ESG	2.3478	1.15814		
(8) ความรับผิดชอบต่อสังคม	69	ESG	28.8986	4.14102	8.696	.000**
	69	NON-ESG	21.7005	5.48859		

** นัยสำคัญที่ระดับ 0.01, * นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน กับบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ การกำกับดูแลองค์กร สิทธิมนุษยชน การปฏิบัติด้านแรงงาน การดูแลสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม ประเด็นด้านผู้บริโภคร การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม โดยมีค่า p-value เท่ากับ 0.01 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 และ 0.00 ตามลำดับ

สำหรับค่าเฉลี่ยของหัวข้อการกำกับดูแลองค์กรในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 4.8406 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 4.3720 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อสิทธิมนุษยชนในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 5.1256 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ

3.5217 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 4.5121 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 3.4879 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 2.8406 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 1.9758 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 3.2512 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 2.5845 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคนในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 4.6329 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 3.4106 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 3.6957 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 2.3478 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 28.8986 และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 21.7005

วัตถุประสงค์ที่ 3

การวิจัยศึกษาอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของทั้งบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

4.3 ศึกษาอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของทั้งบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

4.3.1 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient)

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการทางสถิติ คือ การหาค่าความสัมพันธ์ (Correlation) โดยใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient)

ตารางที่ 4.11 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient)

ตัวแปร

(Variables)	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	INDUS	AGE
X1	1								
X2	.401**	1							
X3	.396**	.462**	1						
X4	.390**	.309**	.397**	1					
X5	.243**	.413**	.416**	.265**	1				
X6	.389**	.339**	.439**	.307**	.314**	1			
X7	.408**	.350**	.437**	.439**	.100	.339**	1		
INDUS	-.125	-.073	-.114	-.068	-.078	.057	-.235**	1	
AGE	.008	.084	.085	.023	-.095	.163	.066	.030	1
VIF	1.491	1.203	1.198	1.384	1.460	1.423	1.489	1.241	1.146

** นัยสำคัญที่ระดับ 0.01

โดยที่

X1 = การกำกับดูแลกิจการ

X2 = สิทธิมนุษยชน

X3 = ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน

X4 = การดูแลสิ่งแวดล้อม

X5 = การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม

X6 = ประเด็นด้านผู้บริโภคร

X7 = การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน

INDUS = ประเภทอุตสาหกรรม

AGE = อายุ

จากตารางที่ 4.11 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปรแต่ละตัวกับตัวแปรเดียว หรือมีความอิสระต่อกัน เพื่อทดสอบว่าตัวแปรที่นำมาใช้แต่ละตัวเป็นตัวแปรเดียวกัน หรือมีความอิสระต่อกัน ผลจากการทดสอบ พบว่าตัวแปรที่นำมาใช้ทุกตัวมีความอิสระต่อกัน และมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.146 – 1.491 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity สามารถนำไปใช้วิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ได้

โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ได้แก่ สิทธิมนุษยชนกับการกำกับดูแลกิจการ มีค่า 0.401 ข้อปฏิบัติด้านแรงงานกับการกำกับดูแลกิจการและสิทธิมนุษยชน มีค่า 0.396 0.462 ตามลำดับ การดูแลสิ่งแวดล้อมกับการกำกับดูแลกิจการ สิทธิมนุษยชนและข้อปฏิบัติด้านแรงงานมีค่า 0.390 0.309 0.397 ตามลำดับ การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมกับการดูแลสิ่งแวดล้อมกับการกำกับดูแลกิจการ สิทธิมนุษยชน ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน และการดูแลสิ่งแวดล้อม มีค่า 0.243 0.413 0.416 และ 0.265 ตามลำดับ ประเด็นด้านผู้บริโภคร่วมกับการกำกับดูแลกิจการ สิทธิมนุษยชน ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน การดูแลสิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม มีค่า 0.389 0.339 0.439 0.307 และ 0.314 ตามลำดับ การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนกับการกำกับดูแลกิจการ สิทธิมนุษยชน ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน การดูแลสิ่งแวดล้อม และประเด็นด้านผู้บริโภคร่วมกัน มีค่า 0.408 0.350 0.437 0.439 และ 0.339 ตามลำดับ ประเภทของอุตสาหกรรมกับการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน มีค่า -0.235

4.3.2 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การศึกษาอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ได้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ เนื่องจากเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น โมเดล 1 ดังนี้

ตัวแปร	ESG		NON-ESG		TOTAL	
	Beta	t(Sig)	Beta	t(Sig)	Beta	t(Sig)
ค่าคงที่ (Constant)						
		-0.149(.882)		3.015(.004***)		1.187(.238)
การกำกับดูแลองค์กร	.287	2.004(.050**)	-.080	-0.548(.586)	.002	.017(.986)
สิทธิมนุษยชน	-.160	-1.221(.227)	-.112	-.766(.447)	-.080	-.755(.451)
การปฏิบัติด้านแรงงาน	.186	1.422(.160)	-.021	-.133(.894)	.124	1.097(.274)
การดูแลสิ่งแวดล้อม	-.218	-1.588(.117)	-.113	-.842(.403)	-.063	-.619(.537)
การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	-.076	-.540(.591)	-.063	-.459(.648)	.000	.000(1.000)
ประเด็นด้านผู้บริโภคร	-.074	-.551(.583)	-.025	-.181(.857)	.041	.400(.690)
การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน	-.099	-.696(.489)	.017	.123(.902)	.128	1.201(.232)
R ²		.123		.069		.036
Adjust R ²		.022		-.038		-.016
F-value		1.223(.304)		.647(.716)		.685(.685)

*** นัยสำคัญที่ระดับ 0.01, ** นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7 + \text{error}$$

โดยที่	Y	คือ	อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
	X1	คือ	การกำกับดูแลองค์กร
	X2	คือ	สิทธิมนุษยชน
	X3	คือ	การปฏิบัติด้านแรงงาน
	X4	คือ	สิ่งแวดล้อม
	X5	คือ	การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม
	X6	คือ	ประเด็นด้านผู้บริโภคร
	X7	คือ	การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน

ผลการศึกษาของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน พบว่า การกำกับดูแลองค์กรมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (sig = 0.050**) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Beta) เท่ากับ 0.287 ค่า F-Value เท่ากับ 1.223(.304) และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.022 กล่าวคือ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น แต่ผลการศึกษาไม่พบว่า หัวข้อสิทธิมนุษยชน หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน หัวข้อสิ่งแวดล้อม หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร หัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 4.13 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น โมเดล 2 ดังนี้

ตัวแปร	กลุ่มได้รับการจัดอันดับ		กลุ่มไม่ได้รับการจัดอันดับ		TOTAL	
	Beta	t(Sig)	Beta	t(Sig)	Beta	t(Sig)
ค่าคงที่ (Constant)		.262(.794)		3.061(.003***)		1.438(.153)
การกำกับดูแลองค์กร	0.252	1.713(.092*)	-0.105	-7.07(.482)	0.009	-.085(.932)
สิทธิมนุษยชน	-0.163	-1.234(.222)	-0.084	-.562(.576)	0.065	-.611(.542)
การปฏิบัติด้านแรงงาน	0.185	1.401(.166)	-0.004	-.025(.980)	0.135	1.201(.232)
การดูแลสิ่งแวดล้อม	-0.230	-1.623(.110)	-0.082	-.600(.551)	0.065	-.639(.524)
การปฏิบัติดำเนินงานอย่าง เป็นธรรม	-0.104	-.716(.477)	-0.094	-.666(.508)	0.028	-.275(.784)
ประเด็นด้านผู้บริโภค	-0.037	-.255(.800)	-0.017	-.120(.905)	0.066	.630(.530)
การมีส่วนร่วมและพัฒนา ชุมชน	-0.081	-.548(.586)	-0.027	-.183(.855)	0.13	1.190(.236)
อายุ	-0.149	-1.154(.253)	-0.11	-.845(.401)	0.143	1.609(.110)
ประเภทอุตสาหกรรม	0.009	.068(.946)	-0.113	-.834(.408)	0.015	.166(.868)
R ²		0.377		0.09		0.055
Adjust R ²		0.142		-0.049		-0.012
F-value		1.089(.385)		.649(.750)		.825(.594)

** นัยสำคัญที่ระดับ 0.05, * นัยสำคัญที่ระดับ 0.10

จากตารางที่ 4.13 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_7X_7 + b_8INDUS8 + b_9AGE9 + \text{error}$$

(โมเดลที่ 2)

โดย	Y	คือ	อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
		X1	คือ การกำกับดูแลองค์กร
		X2	คือ สิทธิมนุษยชน
		X3	คือ การปฏิบัติด้านแรงงาน
		X4	คือ สิ่งแวดล้อม
		X5	คือ การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม
		X6	คือ ประเด็นด้านผู้บริโภคร
		X7	คือ การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน
		INDUS8	คือ ประเภทของอุตสาหกรรม
		AGE9	คือ อายุตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง
		Error	คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการศึกษาของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน เมื่อมีตัวแปรควบคุม คือ ประเภทของอุตสาหกรรม และอายุกิจการ พบว่า การกำกับดูแลองค์กรมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.1 (sig = .092*) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Beta) เท่ากับ 0.252 ค่า F-Value เท่ากับ 1.089(.385) และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.142 กล่าวคือ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้หัวข้อการกำกับดูแลองค์กรของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น แต่ผลการศึกษาไม่พบว่า หัวข้อสิทธิมนุษยชน หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน หัวข้อสิ่งแวดล้อม หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคร หัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นในกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนที่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ซึ่งผลสอดคล้องกับตารางที่ 4.12

4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาเรื่องอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนจากสถาบันไทยพัฒน์ และบริษัทที่ไม่เคยได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนจำนวนกลุ่มละ 69 บริษัท โดยใช้แบบเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานการพัฒนายั่งยืนของบริษัททั้ง 8 ประเภทอุตสาหกรรม สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ตามตาราง 4.14

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน				
สมมติฐาน	ผลการศึกษาโมเดล 1		ผลการศึกษาโมเดล 2	
	กลุ่มที่ได้รับ การจัดอันดับ	กลุ่มไม่ได้รับ การจัดอันดับ	กลุ่มที่ได้รับ การจัดอันดับ	กลุ่มไม่ได้รับ การจัดอันดับ
H1: บริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มากกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ	ยอมรับ			
H2: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกำกับดูแลองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ยอมรับ	ปฏิเสธ	ยอมรับ	ปฏิเสธ
H3: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิทธิมนุษยชนมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H4: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติตามแรงงานมีอิทธิพลกับเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H5: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H6: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H7: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านประเด็นด้านผู้บริโภคมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ

สมมติฐาน	ผลการศึกษาโมเดล 1		ผลการศึกษาโมเดล 2	
	กลุ่ม ได้รับ การจัด อันดับ	กลุ่มไม่ได้ รับการจั จัด อันดับ	กลุ่ม ได้รับ การจัด อันดับ	กลุ่มไม่ได้ รับการจั จัด อันดับ
	H8: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้าน การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนมีอิทธิพลกับ ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
ประเภทของอุตสาหกรรม	ไม่ได้ ทดสอบ	ไม่ได้ ทดสอบ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
อายุของกิจการ	ไม่ได้ ทดสอบ	ไม่ได้ ทดสอบ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาในบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับควบคู่กันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ความมีอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นทั้ง 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) แต่ละกลุ่มประเภทอุตสาหกรรม ศึกษาโดยเก็บข้อมูลทศวรรษจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานการพัฒนายั่งยืนประจำปี พ.ศ. 2558-2560 ของบริษัทใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย บริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืนจากสถาบันไทยพัฒน์ 3 ปีซ้อน (ปี พ.ศ. 2558-2560) และบริษัทที่ไม่เคยได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม (Independent Sample T-Test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวก่อนจะนำตัวแปรเข้าการวิเคราะห์ความมีอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งจะสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะในบทที่ 5 ดังนี้

- 5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา
- 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา
- 5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อในอนาคต

5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

5.1.1 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของทั้งบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน และบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน

5.1.1.1 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 7 ข้อของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2558, 2559 และ 2560 ของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน โดยแยกตามแต่ละอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาพบว่า หัวข้อที่ได้รับการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กร ซึ่งมีการเปิดเผยปริมาณที่มากเป็นอันดับแรกใน 6 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมทรัพยากร อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100.00 กล่าวคือ บริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยังยืนติดต่อกัน 3 ปีได้ทำการเปิดเผยในหัวข้อการกำกับดูแลองค์กรครบทุกข้อย่อย การเปิดเผยข้อมูลหัวข้อการกำกับดูแลองค์กรเกิดจากการกำกับดูแลกิจการที่ได้รับความสนใจถูกยอมรับว่าส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน (อัญญา ชันธุวิทย์, ศิลปะพร ศรีจันทเพชร และ เตือนเพ็ญ จันทร์ศิริศรี, 2552) และบริษัทที่เป็นกลุ่มประชากรที่นำมาศึกษาเป็นบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการบริษัทภิบาลแห่งชาติในส่วนของตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นจำนวน 15 ข้อ ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นต้นไป จึงทำให้การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีการเปิดเผยในหัวข้อการกำกับดูแลองค์กรที่มาก ส่วนในหัวข้อสิทธิมนุษยชน หัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงาน หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อม หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคไม่พบข้อสังเกตในเรื่องอันดับที่สำคัญ แต่สำหรับหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนพบว่ามีปริมาณที่การเปิดเผยน้อยที่สุดใน 6 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อาจเกิดจากข้อย่อยในการเก็บข้อมูล เช่น การพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยี การสร้างการจ้างงานและพัฒนาทักษะ การลงทุนด้านสังคมได้รับการเปิดเผยที่น้อย เนื่องจากไม่ได้เป็นหัวข้อที่ถูกบังคับให้เปิดเผยและแต่ละบริษัทก็อาจไม่ได้มีนโยบายด้านการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนที่ตรงกับการให้คะแนนในแต่ละข้อย่อย

5.1.1.2 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 7 ข้อของบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยังยืน ในปี พ.ศ. 2558, 2559 และ 2560 ของบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน โดยแยกตามแต่ละอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาพบว่า หัวข้อที่ได้รับการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดได้แก่ หัวข้อการกำกับดูแลองค์กร ซึ่งมีการเปิดเผยปริมาณที่มากเป็นอันดับแรกใน 7 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมทรัพยากร อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง สอดคล้องอย่างเดียวกับการศึกษาในกลุ่มประชากรบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยังยืน ในปี พ.ศ. 2558, 2559 และ 2560 โดยอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 98.00 กล่าวคือ บริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยังยืนได้ทำการเปิดเผยในหัวข้อการกำกับดูแลองค์กรร้อยละ 98 และหัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานได้รับการเปิดเผยข้อมูลรองลงมาเป็นอันดับที่สองในทุกอุตสาหกรรม เนื่องจากหัวข้อนี้เป็นการเปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ต้องเปิดเผย สอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรม Islam (2010) ได้ทำการศึกษาแนว

ทางการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่สองแห่งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง Nike และ Hennes & Mauritz โดยการใช้ทฤษฎีความชอบธรรม ผลการศึกษาพบว่าประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมดึงดูดความสนใจในเชิงลบต่อกิจการ แต่กิจการทั้งสองได้ตอบสนองด้วยการเปิดเผยข้อมูลเชิงบวกด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นด้านการปฏิบัติด้านแรงงานสำคัญมากสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา สำหรับหัวข้อที่ได้รับการเปิดเผยน้อยที่สุดได้แก่หัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนพบว่าปริมาณที่การเปิดเผยน้อยที่สุดใน 7 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค และอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง สอดคล้องกับการศึกษาของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน ส่วนในหัวข้อสิทธิมนุษยชน หัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อม หัวข้อการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม หัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคไม่พบข้อสังเกตในเรื่องอันดับที่สำคัญ

5.1.1.3 การเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามชื่อย่อ โดยตารางทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำนวนบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละชื่อย่อของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์กับกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามชื่อย่อในทุกหัวข้อของมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) ของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่ากลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากสถาบันไทยพัฒน์ได้พิจารณาประเมินความยั่งยืนของบริษัทด้วยแบบประเมินความยั่งยืนที่ประกอบด้วยชุดคำถาม 3 มิติ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการประเมินครอบคลุมหัวข้อของมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000)

5.1.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับ 2 กลุ่มบริษัท

H1: บริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มากกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) ของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒน์ทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการกำกับดูแลองค์กรในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 4.8406 และ 4.3720 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อสิทธิมนุษยชนในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 5.1256 และ 3.5217 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับเท่ากับ 4.5121 และ 3.4879 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการดูแลสิ่งแวดล้อมในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 2.8406 และ 1.9758 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็น

ธรรมในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 3.2512 และ 2.5845 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อประเด็นด้านผู้บริโภคนในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 4.6329 และ 3.4106 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 3.6957 และ 2.3478 ค่าเฉลี่ยของหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัด และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ เท่ากับ 28.8986 และ 21.7005 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อาจเกิดจากกลุ่มประชากรที่ได้นำมาศึกษาในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ่นยนต์โดยสถาบันไทยพัฒน์เป็นกลุ่มที่ถูกจัดอันดับติดต่อกัน 3 ปีติดต่อกันย่อมต้องมีการรักษามาตรฐานการเปิดเผยที่ตรงตามการให้คะแนนของสถาบันไทยพัฒน์ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล เมื่อทำการเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรบริษัทที่ไม่เคยได้รับการจัดอันดับพบความแตกต่างในการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับพีโลวรรณ พันธุ์เพ็ง (2558) ว่ากิจการที่เปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสูง เพราะต้องการความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ดังนั้น ผลการศึกษาจึงยอมรับตามสมมติฐาน

5.1.3 การศึกษาอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของทั้งบริษัทถูกจัดอันดับหุ่นยนต์และบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แต่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ่นยนต์ได้มีสมมติฐานทั้งหมด 7 ข้อ

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 7 ข้อ พบว่ามีเพียง 1 ข้อที่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มบริษัทที่ถูกจัดอันดับหุ่นยนต์กับบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ่นยนต์ ได้แก่ H1 นอกจากนี้ไม่พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น(H2-H7) ในทั้งสองกลุ่ม

H2: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกำกับดูแลองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการกำกับดูแลองค์กรในกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ่นยนต์มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางระดับสถิติ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Beta) เท่ากับ 0.287 เป็นไปตามสมมติฐานกล่าวคือ การเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลองค์กรส่งผลให้เกิดอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มขึ้น อาจเกิดจากการที่สถาบันไทยพัฒน์พิจารณาเลือกจัดอันดับจากผลประกอบการ ซึ่งแต่ละอุตสาหกรรมก็จะถูกพิจารณาด้วยปัจจัยที่ส่งผลในระดับอุตสาหกรรม และปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อตัวกิจการ (ผลประกอบการของแต่ละกิจการจะขึ้นกับ ESG Factors ที่แตกต่างกัน) เพื่อเป็นตัวเลือกแก่ผู้ลงทุนที่ต้องการจะลงทุนในบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีผลประกอบการที่ดี “สถาบันไทยพัฒน์ได้พิจารณาข้อมูลทั้งการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) และผลประกอบการของบริษัทควบคู่ไปพร้อมกัน โดยใช้เรตติ้งโมเดลที่พัฒนาขึ้นจากหลักการแนวทางตามมาตรฐานการประเมินความยั่งยืนของ GISR (Global Initiative for Sustainability Ratings) ทำให้หลักทรัพย์กลุ่ม ESG100 ตอบโจทย์ทั้งผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน” (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2561)

แต่สำหรับบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนไม่พบว่าการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลองค์กรมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ณ ระดับนัยสำคัญทางระดับสถิติ 0.05 แต่พบอิทธิพล ณ ระดับนัยสำคัญทางระดับสถิติ 0.10 อาจมีผลมาจากการสุ่มตัวอย่างไม่ได้คำนึงถึงผลประกอบการในด้านกำไรสุทธิของบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลองค์กรบริษัทกลุ่มนี้มักใช้ข้อมูลชุดเดิมจากปีที่ผ่านมาต่างจากบริษัทในกลุ่มที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนที่พบว่ามีการเพิ่มเติม เพิ่มขึ้น ลดลงของข้อมูลที่เปิดเผยมากกว่า ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกำกับดูแลองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H3-: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิทธิมนุษยชนมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และ H4: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติด้านแรงงานมีอิทธิพลกับเชิงบวกผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติด้านแรงงานไม่ได้ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอาจเกิดจากสนับสนุนด้านสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติด้านแรงงาน เช่น การไม่เลือกปฏิบัติโดยคำนึงถึงเพศและเชื้อชาติ นโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็น รวมถึงสวัสดิการอยู่ในแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคม 8 ข้อที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดให้เปิดเผยในรายงานประจำปี สอดคล้องกับงานของ ธนกร กรทองทวีลาภ (2553) ที่ว่าการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมหัวข้อการปฏิบัติด้านแรงงานไม่พบความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะการพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ได้อาจต้องอาศัยระยะเวลาจึงทำให้ไม่อาจวัดได้โดยใช้กำไรในปัจจุบัน และด้านสิทธิมนุษยชนเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมโดยยึดแนวปฏิบัติพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชนช่วยให้กิจการสามารถรักษาบุคลากรซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญไว้ แต่ไม่อาจส่งผลต่อกำไรสุทธิ(กำไรสุทธิใช้ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น) ในปัจจุบัน

H5: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เมื่อทบทวนจากงานวิจัยที่ทำศึกษาในตลาดต่างประเทศที่พัฒนาไปก่อนหน้าผู้ลงทุนจำนวนมากใหญ่กลุ่มหนึ่งได้ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม แต่กลับไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการ การศึกษาครั้งนั้นได้ทำการเก็บข้อมูลระหว่าง พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2535 (Camejo ,2002) และล่าสุดได้ทำการศึกษาซ้ำโดย UNEP Finance Initiative Asset Management Working Group (2007) การที่กิจการเปิดเผยผลงานด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นมักให้ผลประกอบการและอัตราผลตอบแทนที่ดีขึ้นอาจเป็นไปได้ว่าในบริบทของประเทศไทยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการยังไม่ได้มีอิทธิพลพอที่จะทำให้อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นหรือลดลง

H6: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติดำเนินงาน อย่างเป็นธรรมไม่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น แม้ว่าการประกอบกิจการด้วยความ เป็นธรรม จะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของคู่ค้า ทั้งนี้อาจเกิดจากการเปิดเผยข้อมูลด้านนี้ไม่ได้ทำให้ กิจการมีกำไรเพิ่มขึ้นหรือลดลง

H7: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านประเด็นด้านผู้บริโภคมีอิทธิพลเชิงบวก กับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านประเด็นด้านผู้บริโภคมไม่มี อิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น แม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้าน ประเด็น ด้านผู้บริโภคจะเป็นการให้ข้อมูลผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า ทั้งก่อนและหลังการขาย ช่วยรักษาสิทธิของผู้ใช้สินค้าและบริการนั้นๆ แต่ไม่มีผลกระทบต่ออัตรา ผลตอบแทนผู้ถือหุ้นอาจเป็นเพราะมีปัจจัยทางการตลาดอื่นที่มีอิทธิพลในการซื้อหรือใช้บริการอัน ก่อให้เกิดผลกำไรมากกว่า

H8: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชนมีอิทธิพล กับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการมีส่วนร่วมและ พัฒนาชุมชนไม่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เนื่องจากผลของการมีส่วนร่วมและพัฒนา ชุมชนอาจให้ประโยชน์ในด้านการเป็นที่ยอมรับในชุมชนละแวกที่กิจการตั้งอยู่ ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชน เติบโตใจอยู่ร่วมกับกิจการ แต่ไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ส่วนนี้จากมองผ่านอัตรา ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

5.2.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

5.2.1.1 การทำวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ที่อธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น (Principle) และผู้บริหาร (Agency) ผู้ถือหุ้นเป็น เจ้าของทุนให้อำนาจผู้บริหารในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งหมดเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่กิจการ รวมทั้งกำหนดแนวทางนโยบายบริษัท บริษัทจึงมีภาระที่จะต้องตอบสนองความต้องการในด้าน ผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ได้ใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมทางธุรกิจของบริษัท (Business Ethics Theory) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการใช้หลักจริยธรรมในการบริหารงานและดำเนินกิจการ โดย ธรรมชาติของธุรกิจต้องมีการแสวงหากำไรเพราะกำไรหมายถึงความสำเร็จและสิ่งที่จะทำให้กิจการ เติบโตต่อไป แต่นอกเหนือจากผลการดำเนินงานด้านการเงินที่น่าพอใจ สิ่งที่สำคัญที่จำทำให้ธุรกิจ ดำเนินต่อไปอย่างไม่สะดุดคือกิจการต้องมีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม หากพบผลจาก การศึกษาว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบัน ไทยพัฒน์มีมากกว่าบริษัทที่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน นั่นคือ บริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนให้ ความสำคัญกับความยั่งยืนของบริษัทมากกว่ามองแค่ผลกำไร และเป็นข้อสนับสนุนว่าบริษัทที่ได้รับ การจัดอันดับสามารถประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จภายใต้ความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี

5.2.1.2 เป็นการทดสอบทฤษฎีความชอบธรรม(Legitimacy Theory) เพื่อยืนยันว่าสามารถใช้ในบริบทของประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการจัดอันดับจะมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มากกว่าบริษัททั่วไปที่ไม่ได้รับการจัดอันดับ

5.2.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

5.2.2.1 เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ลงทุนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนเปรียบเทียบผลตอบแทนที่จะได้จากการลงทุนร่วมลงทุนกับธุรกิจที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และเลือกลงทุนในบริษัทที่ถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET)

5.2.2.2 เพื่อสนับสนุนให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) มีการเปิดเผยข้อมูลในส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมตามตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) สังคม (Social) และบรรษัทภิบาล (Governance) หรือ ESG มากขึ้น โดยตระหนักว่าความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ใช่สิ่งเสียเปล่าแต่เป็นการสร้างชื่อเสียงขององค์กร และความไว้วางใจจากสาธารณชน

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. การศึกษาเรื่องอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืนในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิที่เก็บได้จากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนประจำปี พ.ศ. 2558-2560 เป็นจำนวน 3 ปี โดยการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนได้ถูกจัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2558 จึงไม่สามารถเก็บข้อมูลย้อนหลังได้มากกว่า 3 ปี

2. สถาบันไทยพัฒนาได้มีการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) แต่การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลเฉพาะบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) เท่านั้น เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จะเน้นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีทุนชำระแล้วหลัง IPO ตั้งแต่ 300 ล้านบาทขึ้นไป แต่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) เป็นแหล่งระดมทุนของธุรกิจขนาดกลางและเล็ก ซึ่งมีทุนชำระแล้วหลัง IPO ตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป ขนาดของกิจการที่ต่างกันอาจจะทำให้ความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อในอนาคต

1. การจัดอันดับหุ้นยั่งยืนจากสถาบันไทยพัฒนามีการประกาศรายชื่อบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับทุกปี ดังนั้นในอนาคตควรมีการเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาเป็น 5-7 ปี เพื่อความแม่นยำทางสถิติที่เพิ่มขึ้น

2. นอกจากอัตราส่วนตอบแทนผู้ถือหุ้นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แล้ว การศึกษาครั้งต่อไปอาจในตัววัดตัวอื่นที่วัดความสามารถในการทำกำไรได้เช่นเดียวกัน เช่น Return on Revenue (ROR) หรือศึกษาตัวแปรตามที่เป็นมูลค่าของกิจการ

บรรณานุกรม

- กัลยา เหลืองอุบล. (2555). การศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- กฤษดา เขียววัฒนสุข, อรณี บุญมีนิมิตรม. (2560). การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มลูกค้าโดยใช้มาตรฐาน
การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นด้านผู้บริโภคของธุรกิจโรงแรมขนาด
เล็กในประเทศไทย. วารสาร วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์, 12(1), 29-44.
- เกษชนก เมฆเจริญ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตาม ISO
26000 ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- จงจิตต์ พิมพาลัย. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อม. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- จิรพัฒน์ ศิริรักษ์ และชไมพร ใจแบ่ง. (2552). ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) พฤติกรรมที่พึง
ประสงค์ในองค์กร. คณะสังคมศาสตร์และสวัสดิการ, มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ
ทริยา พงษ์พันธุ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ
สิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของบริษัทใน
หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- ชัยยุทธ์ ชำนาญเลิศกิจ. (2015). กิจกรรมเพื่อสังคมในระบบตลาดเป็นฐานเพื่อผลตอบแทนทางสังคม
ต่อการลงทุนที่ยั่งยืน (SOCIAL ENTERPRISE IN MARKET-BASED SYSTEM FOR
SUSTAINABLE SOCIAL RETURN ON INVESTMENT). วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและ
พัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 6(12), 70-86.
- ชลธิชา นุทผล. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการบน
เว็บไซต์. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สุพาดา สิริกุดตา. (2015). การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (THE STUDY OF INFORMATION
DISCLOSURE OF SOCIAL RESPONSIBILITY ACCOUNTING FOR CORPORATE
REGISTERED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND). วารสารศรีนครินทร์วิโรฒ
วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 6(12), 138-148.
- ธนกร กรทองทิวลาภ, (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
กับการปฏิบัติงานทางการเงินวัดค่าโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตรา
ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE): กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นราภรณ์ สุขอยู่ และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่
ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมยาน

- ยนต์และชิ้นส่วนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- นิตยา วงศ์ธาดา. (2552). Starbucks coffee CSR ในหลากมิติ. *Competitiveness review*, 1-2, หน้า 40-58.
- นพรัตน์ ทองเต็มดวง. (2559). ความรับผิดชอบต่อสังคมของรัฐวิสาหกิจไทย :กรณีศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในภาคใต้ตอนล่าง. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ปิยะนารถ สิงห์ชู. (2556).แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม. สืบค้น 12 ธันวาคม 2560, จาก https://www.gotoknow.org/posts/545757&flash=20.0.0&fwr=0&resp_fmfs=3
- ปทุมพร หิรัญสาลี. (2557). การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1 : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- เพชรรัตน์ เรืองศักดิ์. (2553). ความสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะขององค์กรกับความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, นครศรีธรรมราช.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2559). การเปิดเผยข้อมูล CSR ตามแบบ 56-1. สืบค้น 12 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/636816>
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2561).ขอให้ได้ ขอให้โดน ESG100 แรงแหวนเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน. สืบค้น 28 มีนาคม 2562, จาก <https://sdthailand.com/2018/05/esg-100-2561-environmental-social- and-governance/>
- พีไลวรรณ พันธุ์เพ็ง. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 1(1).
- พรรณี กัมพลกัญจน. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร
- ยุทธ วรรณดิตรธาร. (2559). CSR ในกระบวนการธุรกิจ. สืบค้น 7 มิถุนายน 2561, จาก https://www.set.or.th/sustainable_dev/th/cg/files/doc_seminar/2016/201601CG_Article.pdf
- เรวัต ตันตยานนท์. (2558).เป้าหมายของการทำธุรกิจ. สืบค้น 7 มีนาคม 2561, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/634333>
- มรกต พรพิบูลย์. (2661). ความรับผิดชอบต่อสังคม. สืบค้น 12 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.sbdithailand.com/knowledges.php>
- วัฒน์ ไม้วัฒนา. (2553). การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเงินทุนและหลักทรัพย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

- วิภา จงรัชต์สัจย์. (2016). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย. *Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences)*, 8(15), 128-144.
- ศุภกัญญา ห้วยผัด. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันไทยพัฒนา. (2555). สถาบันไทยพัฒนากับงานด้านบรรษัทภิบาล. สืบค้น 12 ธันวาคม 2560, จาก http://www.thaicr.com/2012/01/blog-post_30.html
- สุกัญญา รักพานิชมนี, สัจจา ดวงชัยอยู่สุข และวศินี ธรรมศิริ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย. *Proceedings การประชุมวิชาการระดับชาติ (UTCC Academic Day) ครั้งที่ 2*, 8 มิถุนายน 2560 ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรุงเทพมหานคร.
- สมบัติ กุสุมาวลี. (2550). หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน: กรณีศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เครือซีเมนต์ไทย. กรุงเทพฯ: บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน).
- อัญญา ชันธุวิทย์, ศิลปะพร ศรีจันทะพร และ เตือนเพ็ญ จันทร์ศิริศรี. (2552). การกำกับดูแลกิจการเพื่อสร้างมูลค่ากิจการ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- อติคม ไพรวีวงศ์. (2558). ความหมายของรายงานประจำปี (Annual Report). สืบค้น 15 มิถุนายน 2561, จาก <http://printing-smile.blogspot.com/2015/01/annual-report.html>
- อภิรดา ชินประทีป. (2016). การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางด้าน การเงิน Corporate Social Responsibility and the Return on Assets. *วารสารการบริหารท้องถิ่น (Local Administration Journal)*, 9(1), 118-132.
- อลิศรา ผลาวรณณ์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ไอลดา หนูตะพงค์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาในกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- Ahmed, E., & Hamdan, A. (2015). The impact of corporate governance on firm performance: evidence from Bahrain Bourse. *International Management Review*, 11(2), 21.
- Altman, B. W., & Vidaver-Cohen, D. (2000). A framework for understanding corporate citizenship. *Business and Society Review*, 105(1), 1-7.
- Anderson, J. C., & Frankle, A. W. (1980). Voluntary social reporting: An iso-beta portfolio analysis. *Accounting Review*, 467-479.

- Boonnual, C., Panmanee, P., & Prasertsri, W. (2017). DETERMINANTS AND CONSEQUENCES OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY ON FIRM PERFORMANCE: EVIDENCE IN THAILAND. *Srinakharinwirot Business Journal*, 8(2), 1-16.
- Bowman, E. H., & Haire, M. (1975). A strategic posture toward corporate social responsibility. *California management review*, 18(2), 49-58.
- Bragdon, J. H., & Marlin, J. (1972). Is pollution profitable. *Risk management*, 19(4), 9-18.
- Camejo, P., & Aiyer, G. (2002). *The SRI Advantage: Why socially responsible investing has outperformed financially*. New Society Pub.
- Carlisle, Y. M., & Faulkner, D. O. (2004). Corporate social responsibility: a stages framework. *European Business Journal*, 16(4), 143-151.
- Chamnankij, O. & Suttipun, M. (2016). The relationship between corporate governance and Triple Bottom Line disclosures on websites: a case study of listed companies in the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Business Administration*, 39(149), 24-43.
- Coad, A., Holm, J. R., Krafft, J., & Quatraro, F. (2016). Firm age and performance. *Journal of Evolutionary Economics*, 1-11.
- Coad, A., Segarra, A., & Teruel, M. (2013). Like milk or wine: Does firm performance improve with age?. *Structural Change and Economic Dynamics*, 24, 173-189.
- Chu, W. (2011). Family ownership and firm performance: Influence of family management, family control, and firm size. *Asia Pacific Journal of Management*, 28(4), 833-851.
- Dierkes, M., & Preston, L. E. (1977). Corporate social accounting reporting for the physical environment: A critical review and implementation proposal. *Accounting, Organizations and society*, 2(1), 3-22.
- Dhaliwal, D. S., Li, O. Z., Tsang, A., & Yang, Y. G. (2011). Voluntary nonfinancial disclosure and the cost of equity capital: The initiation of corporate social responsibility reporting. *The accounting review*, 86(1), 59-100.
- Gago, R. F., & Antolin, M. N. (2004). Environmental management and strategic positioning of Spanish manufacturing industries. *Business Strategy and the Environment*, 13(1), 33-42.

- Hackston, D., & Milne, M. J. (1996). Some determinants of social and environmental disclosures in New Zealand companies. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 9(1), 77-108.
- Hagberg, C., Johansson, S., & Karlsson, A. (2015). The relationship between CSR and financial performance: A quantitative study examining Swedish publicly traded companies. (Master's Thesis). Linnxus University.
- Hahn, R. (2013). ISO 26000 and the standardization of strategic management processes for sustainability and corporate social responsibility. *Business Strategy and the Environment*, 22(7), 442-455.
- Hahn, R., & Weidtmann, C. (2011, August). Transnational Governance and the Legitimacy of the ISO 26000 Development Process. In *AoM Annual Meeting* (Vol. 15).
- Heinze, D. C. (1976). Financial correlates of a social involvement measure. *Akron Business and Economic Review*, 7(1), 48-51
- Islam, M. A., & Deegan, C. (2010). Media pressures and corporate disclosure of social responsibility performance information: a study of two global clothing and sports retail companies. *Accounting and business research*, 40(2), 131-148.
- Ingram, R. W. (1978). An investigation of the information content of (certain) social responsibility disclosures. *Journal of accounting research*, 270-285..
- Isnalita. (2017). CSR Disclosure, Customer Loyalty, and Firm Values(Study at Mining Company Listed in Indonesia Stock Exchange). *Asian Journal of Accounting Research*, 2(2), 8-14
- Kabir, R., & Thai, H. M. (2017). Does corporate governance shape the relationship between corporate social responsibility and financial performance?. *Pacific Accounting Review*, 29(2), 227-258.
- Kenny, G. (2014). Five questions to identify key stakeholders. *Harvard Business Review*.
- Ng, L. W. (1985). Social responsibility disclosures of selected New Zealand companies for 1981, 1982 and 1983, occasional paper,(vol. 54). *Palmerston North: Massey University*.
- Lai, C. S., Chiu, C. J., Yang, C. F., & Pai, D. C. (2010). The effects of corporate social responsibility on brand performance: The mediating effect of industrial brand equity and corporate reputation. *Journal of business ethics*, 95(3), 457-469
- Loderer, C., & Waelchli, U. (2010). Firm age and performance. University Library of Munich, Germany.

- McAlister, Debbie Thorne, Ferrell, O.C., & Ferrell, Linda. (2008). *Business and society: A strategic approach to social responsibility* (3rd ed.). New York: Houghton Mifflin.
- Morsing, M., & Schultz, M. (2006). Corporate social responsibility communication: stakeholder information, response and involvement strategies. *Business Ethics: A European Review*, 15(4), 323-338.
- Purnomo, P. K., & Widianingsih, L. P. (2012). The influence of environmental performance on financial performance with corporate social responsibility (CSR) disclosure as a moderating variable: evidence from listed companies in Indonesia. *Review of Integrative Business and Economics Research*, 1(1), 57.
- Redington, Ian. (2005). *Making CSR happen: The contribution of people management*. London: Chartered Institute of Personnel and Development.
- Sharma, Suparn, Sharma, Joity, & Devi, Arti. (2009). Corporate social responsibility: The key role of human resource management. *Business Intelligence Journal*, 2(1), pp. 205-213.
- Simberova, I., Kocmanova, A., & Nemecek, P. (2012). Corporate Governance Performance Measurement—Key Performance Indicators. *Economics and Management*, 17(4), 1585-1593.
- Srijunpetch, S. (2017). Social Responsibility Accounting. *Journal of Business Administration*, 6(1), 25-32
- Suttipun, M. (2012). Triple bottom line reporting in annual reports: A case study of companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET). *Asian Journal of Finance & Accounting*, 4(1), 69.
- Suttipun, M., & Stanton, P. (2011). Determinates of environmental reporting in corporate annual reports of the Stock Exchange of Thailand (SET).
- Suttipun, M., & Stanton, P. (2012). Determinants of environmental disclosure in Thai corporate annual reports. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 2(1), 99-115.
- Tsousoua, M. (2004). corporate social responsibility disclosure and financial performance.
- Van de Velde, E., Vermeir, W., & Corten, F. (2005). Corporate social responsibility and financial performance. *Corporate Governance: The international journal of business in society*, 5(3), 129-138.
- UNEP Finance Initiative Asset Management Working Group. (2007). *Demystifying responsible investment performance: A review of key academic and broker research on ESG factors*.

- Viet, P. (2013). Board structure and corporate financial performance: Empirical evidence from Vietnam's listed firms.
- Omondi, M. M., & Muturi, W. (2013). Factors Affecting the Financial Performance of Listed Companies at the Nairobi Securities Exchange in Kenya. *Research Journal of Finance and Accounting*, 4(15), 99-105
- Onakoya, A. B. O., Fasanya, I. O., & Ofoegbu, D. I. (2014). Corporate governance as correlate for firm performance: A pooled ols investigation of selected nigerian banks. *IUP Journal of Corporate Governance*, 13(1), 7.
- Parsons, T. (1960). Structure and process in modern societies. Free Pr.
- Patten, D. M. (1992). Intra-industry environmental disclosures in response to the Alaskan oil spill: a note on legitimacy theory. *Accounting, organizations and Society*, 17(5), 471- 475.
- Pieper, T. M., Klein, S. B., & Jaskiewicz, P. (2008). The Impact of Goal Alignment on Board Existence and Top Management Team Composition: Evidence from Family-Influenced Businesses. *Journal of Small Business Management*, 46(3), 372-394.
- Roberts, R. W. (1992). Determinants of corporate social responsibility disclosure: An application of stakeholder theory. *Accounting, organizations and society*, 17(6), 595-612.
- Waddock, S. A., Bodwell, C., & Graves, S. B. (2002). Responsibility: The new business imperative. *The Academy of Management Executive*, 16(2), 132-148.
- Zadek, S. (2004). The path to corporate responsibility. *Harvard business review*, 82(12), 125-133.

ภาคผนวก ก

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
(กลุ่มที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน)

ภาคผนวก ก

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
(กลุ่มที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน)

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อย่อ
อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร		
1	บริษัท เชียงใหม่โพรเซสฟู๊ดส์ จำกัด(มหาชน)	CM
2	บริษัท เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	M
3	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	MINT
4	บริษัท เพอร์ซิเดนท์ เบเกอรี่ จำกัด (มหาชน)	PB
5	บริษัท พรีเมียร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	PM
6	บริษัท เพอร์ซิเดนท์โรซิปโรดักส์ จำกัด (มหาชน)	PR
7	บริษัท ไทยเพอร์ซิเดนท์ฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	TF
8	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TU
9	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)	TVO
อุตสาหกรรมทรัพยากร		
10	บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BAFS
11	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	BCP
12	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	EGCO
13	บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)	GLOW
14	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	GPSC
15	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	IRPC
16	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	TOP
17	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	TTW
อุตสาหกรรมเทคโนโลยี		
18	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	ADVANC
19	บริษัท เดลต้า อีเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	DELTA
20	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	DTAC
21	บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	HANA
22	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	INTUCH
23	บริษัท เคซีอี อีเลคโทรนิคส์ จำกัด (มหาชน)	KCE
24	บริษัท พรีเมียร์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	PT
25	บริษัท ซินเน็ค (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	SYNEX
อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน		

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อย่อ
26	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	KBANK
27	ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	KKP
28	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTB
29	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTC
30	บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	LHFG
31	บริษัท นำสินประกันภัย จำกัด (มหาชน)	NSI
32	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	SCB
33	บริษัท ราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	THANI
34	บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TISCO
35	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	TMB
อุตสาหกรรมบริการ		
36	บริษัท โรงพยาบาลเอกชล จำกัด (มหาชน)	AHC
37	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด(มหาชน)	BDMS
38	บริษัท บิวตี้ คอมมูนิตี้ จำกัด (มหาชน)	BEAUTY
39	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BEM
40	บริษัท เบตเตอร์ เวิลด์ กรีน จำกัด (มหาชน)	BWG
41	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน)	CENTEL
42	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน)	CHG
43	บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)	DTC
44	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	HMPRO
45	บริษัท โรงพยาบาล ลาดพร้าว จำกัด (มหาชน)	LPH
46	บริษัท โรงพยาบาลนนทเวช จำกัด (มหาชน)	NTV
47	บริษัท ที.เค.เอส. เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	TKS
อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม		
48	บริษัท โกลบอล คอนเน็คชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	GC
49	บริษัท กู้ตเยียร์(ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	GYT
50	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	IVL
51	บริษัท สหมิตรถัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	SMPC
52	บริษัท เอส เอ็น ซี ฟอว์เมอร์ จำกัด (มหาชน)	SNC
53	บริษัท ศูนย์บริการเหล็กสยาม จำกัด (มหาชน)	SSSC
54	บริษัท อุตสาหกรรมถังโลหะไทย จำกัด (มหาชน)	TMD
55	บริษัท ค้าเหล็กไทย จำกัด (มหาชน)	TMT
อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค		
56	บริษัท โอเชียนกลาส จำกัด (มหาชน)	OGC

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อย่อ
57	บริษัท ไทยออปติคอลล กะรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TOG
58	บริษัท ยูเนียนไฟโอเนียร์ จำกัด (มหาชน)	UPF
59	บริษัท เอส แอนด์ เจ อินเตอร์เนชั่นแนล เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด(มหาชน)	S & J
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง		
60	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)	CK
61	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)	CPN
62	บริษัท ไดนาสตีเซรามิค จำกัด (มหาชน)	DCC
63	บริษัท แอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	LPN
64	บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด (มหาชน)	MBK
65	บริษัท พรีเมียม จำกัด (มหาชน)	PREB
66	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)	SCC
67	บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)	SPALI
68	บริษัท ซินเท็ค คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	SYNTEC
69	บริษัท ทีปโก้แอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)	TASCO

ภาคผนวก ข

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
(กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน)

ภาคผนวก ข

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
(กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน)

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อย่อ
อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร		
1	บริษัท ห้างเย็นโชติวัฒนไพฑูริย์ จำกัด (มหาชน)	CHOTI
2	บริษัท สีสพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	LEE
3	บริษัท ศรีตรังแอมโกลอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	STA
4	บริษัท พีพี ไพร้ม จำกัด (มหาชน)	PPPM
5	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	TWPC
6	บริษัท ห้างเย็นเอเชียัน ซีฟู๊ด จำกัด (มหาชน)	ASIAN
7	บริษัท น้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด (มหาชน)	BRR
8	บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	HTC
9	บริษัท โออิชิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	OISHI
อุตสาหกรรมทรัพยากร		
10	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	PTG
11	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	EA
12	บริษัท ไทย อะโกร เอ็นเนอรียี่ จำกัด (มหาชน)	TAE
13	บริษัท เต็มโก้ จำกัด (มหาชน)	DEMCO
14	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	CKP
15	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ESSO
16	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	GUNKUL
17	บริษัท ซัสโก้ จำกัด (มหาชน)	SUSCO
อุตสาหกรรมเทคโนโลยี		
18	บริษัท ฟอर्थ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	FORTH
19	บริษัท สามารถเทลคอม จำกัด (มหาชน)	SAMTEL
20	บริษัท อินเทอร์เน็ตลิงค์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	ILINK
21	บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	INET
22	บริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)	JMART
23	บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	SAMART
24	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	TRUE
25	บริษัท ทีดับบลิวแชนด์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	TWZ
อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน		

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อย่อ
26	ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)	CIMBT
27	บริษัท ศรีอยุธยา แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)	AYUD
28	บริษัท ทูธนชาติ จำกัด (มหาชน)	TCAP
29	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	TMB
30	บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	AEONTS
31	บริษัทหลักทรัพย์ โนมูระ พัฒนสิน จำกัด (มหาชน)	CNS
32	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTC
33	บริษัทหลักทรัพย์ ยูโอบี (ประเทศไทย) จำกัด	UOBKH
34	บริษัทเงินทุน ศรีสวัสดิ์ จำกัด (มหาชน)	BFIT
35	บริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน)	FSS
อุตสาหกรรมบริการ		
36	บริษัท ไทยชูการ์ เทอร์มิเนล จำกัด (มหาชน)	TSTE
37	บริษัท โทริเซนไทย เอเยนต์ชีส์ จำกัด (มหาชน)	TTA
38	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	GLOBAL
39	บริษัท คาร์มาร์ท จำกัด (มหาชน)	KAMART
40	บริษัท โรบินสัน จำกัด (มหาชน)	ROBINS
41	บริษัท เจดับเบิลยูดี อินโฟโลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)	JWD
42	บริษัท โรงพยาบาลบารามคำแหง จำกัด (มหาชน)	RAM
43	บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)	AMARIN
44	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	MAJOR
45	บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)	MATI
46	บริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำกัด (มหาชน)	GENCO
47	บริษัท ไวส์ โลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)	WICE
อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม		
48	บริษัท อีซีเอ็น เพันธ์ จำกัด (มหาชน)	EASON
49	บริษัท แอลเซี่ยน เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	HTECH
50	บริษัท ยูไนเต็ด เปเปอร์ จำกัด (มหาชน)	UTP
51	บริษัท ไทยไวร์โปรดักท์ จำกัด (มหาชน)	TWP
52	บริษัท ทานตะวันอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	THIP
53	บริษัท โพลโค-ไทยน็อกซ์ จำกัด (มหาชน)	INOX
54	บริษัท มิลล์คอน สตีล จำกัด (มหาชน)	MILL
55	บริษัท เอ็ม.ซี.เอส.สตีล จำกัด (มหาชน)	MCS
อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค		

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อย่อ
56	บริษัท บุติคนิวซิติ จำกัด (มหาชน)	BTNC
57	บริษัท ซาบีน่า จำกัด (มหาชน)	SABINA
58	บริษัท สยามสตีลอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	SIAM
59	บริษัท เจริญสุรัตน์ จำกัด (มหาชน)	TSR
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง		
60	บริษัท ดีคอนโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	DCON
61	บริษัท เจนเนอรัล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	GEL
62	บริษัท ไทยโพลีคอนส์ จำกัด (มหาชน)	TPOLY
63	บริษัท วนชัย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	VNG
64	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	AMATA
65	บริษัท อมตะ วิเอิน จำกัด (มหาชน)	AMATAV
66	บริษัท ยูนิค เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	UNIQ
67	บริษัท ลลิต พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	LALIN
68	บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	NOBLE
69	บริษัท สวนอุตสาหกรรม วินโคสต์ จำกัด (มหาชน)	WIN

ภาคผนวก ค

แบบเก็บข้อมูลกระดาดำทำการ (Working Paper)

ภาคผนวก ค

แบบเก็บข้อมูลกระดาษทำการ (Working Paper)

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

.....

บริษัท

ชื่อย่อ

ปีที่ก่อตั้ง

กลุ่มอุตสาหกรรม			
เกษตรและอาหาร=1		บริการ=5	
ทรัพยากร=2		สินค้าอุตสาหกรรม=6	
เทคโนโลยี=3		สินค้าอุปโภคบริโภค=7	
ธุรกิจการเงิน=4		อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง=8	

รายการ	ปี		
	2558	2559	2560
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)			

ตอนที่ 2 เก็บข้อมูลตามหัวข้อมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม
ISO 26000

หัวข้อมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อ สังคม ISO 26000	รายการที่ควรเปิดเผย	ปีที่รายงาน			หมายเหตุ
		2558	2559	2560	
1.การกำกับดูแล กิจการที่ดี	1.1ความรับผิดชอบต่อ				
	1.2ความโปร่งใส				
	1.3จริยธรรม				
	1.4ความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย				
	1.5เคารพต่อนิติธรรม				
2.สิทธิมนุษยชน	2.1การไต่ตรองอย่างรอบคอบ				
	2.2ความเสี่ยงของสิทธิมนุษยชน				
	2.3การหลีกเลี่ยงการร่วมกระทำผิด				
	2.4แก้ไขปัญหาขัดแย้ง				
	2.5การเลือกปฏิบัติและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส				
	2.6สิทธิทางการเมือง				
	2.7สิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม				
	2.8หลักการพื้นฐานและสิทธิในการทำงาน				
3.ข้อปฏิบัติด้าน แรงงาน	3.1การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์การจ้าง งาน				
	3.2สภาพการทำงานและการคุ้มครองทางสังคม				
	3.3สังคมเสวนา				
	3.4สุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงาน				
	3.5การพัฒนาบุคลากร				
4.การดูแล สิ่งแวดล้อม	4.1การป้องกันมลพิษ				
	4.2การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน				
	4.3การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลด ผลกระทบ				
	และการปรับตัว				
4.4การปกป้องสิ่งแวดล้อม					

ตอนที่ 2 เก็บข้อมูลตามหัวข้อมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO
(ต่อ) 26000

หัวข้อ มาตรฐาน ความ รับผิดชอบต่อ สังคม ISO 26000	รายการที่ควรเปิดเผย	ปีที่รายงาน			หมายเหตุ
		2558	2559	2560	
5.การปฏิบัติ อย่างเป็น ธรรม	5.1การต่อต้านทุจริต				
	5.2การมีส่วนร่วมทางการเมือง				
	5.3การแข่งขันอย่างเป็นธรรม				
	5.4การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่มูลค่า				
	5.5การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน				
6.ประเด็น ด้านผู้บริโภคร	6.1การตลาดที่เป็นธรรม				
	6.2การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยผู้บริโภค				
	6.3การบริโภคอย่างยั่งยืน				
	6.4การบริการ สนับสนุน และการยุติข้อร้องเรียน				
	6.5การปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค				
	6.6การเข้าถึงบริการที่จำเป็น				
	6.7การให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก				
7.การมีส่วนร่วม และ พัฒนาชุมชน	7.1การมีส่วนร่วมของชุมชน				
	7.2การศึกษาและวัฒนธรรม				
	7.3การสร้างการจ้างงานและพัฒนาทักษะ				
	7.4การพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยี				
	7.5การสร้างความมั่งคั่งและรายได้				
	7.6สุขภาพ				
	7.7การลงทุนด้านสังคม				

ภาคผนวก ง

คำอธิบายแบบเก็บข้อมูล

1.การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Organizational Governance) หมายถึง องค์กรจะต้องดำเนินงานตามหลักจริยธรรมธุรกิจ ธุรกิจที่เป็นธรรมต้องเกิดจากการที่คู่ค้าเข้าร่วมเกี่ยวข้องในธุรกรรมอย่างเสรี โดยปราศจากการถูกบีบบังคับและทั้งสองฝ่ายต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการทำธุรกรรมนั้น ประกอบด้วย

1.1 ความรับผิดชอบ องค์กรควรรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินงานต่างๆขององค์กรต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ(มอก. 26000, 2553, น. 36-39)

1.2 ความโปร่งใส องค์กรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆ เปิดเผย ชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน

1.3 จริยธรรม องค์กรอยู่บนพื้นฐานความซื่อสัตย์ ความเท่าเทียม และความยุติธรรม

1.4 ความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย เคารพต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย พิจารณาให้การตอบสนองผู้มีส่วนได้เสีย

1.5 เคารพต่อนิติธรรม องค์กรปฏิบัติตามหลักกฎหมายอย่างระมัดระวัง และติดตามดำเนินการตามมาตรการต่างๆ

2.สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง องค์กรต้องยอมรับและเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงมีความพึงพาอาศัยกัน (มอก. 26000, 2553, น. 39-53)

2.1 การไตร่ตรองอย่างรอบคอบ องค์กรไตร่ตรองนำหลักสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติในการดำเนินงาน

2.2 ความเสี่ยงของสิทธิมนุษยชน องค์กรเปิดเผยถึงความเสี่ยงและสภาพแวดล้อมที่มีแนวโน้มจะเผชิญกับประเด็นเกี่ยวกับมนุษยชน

2.3 การหลีกเลี่ยงการร่วมกระทำผิด องค์กรจะต้องไม่การกระทำ หรือละเว้นใดๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำผิดกฎหมายละเมิดสิทธิมนุษยชน

2.4 แก้ไขปัญหาขัดแย้ง องค์กรต้องมีการแสดงออกถึงการปกป้องแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านมนุษยชน

2.5 การเลือกปฏิบัติและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส องค์กรไม่มีความอคติ หรือเลือกปฏิบัติกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้าง หุ่นยนต์ ลูกค้า หรือบุคคลอื่นใดที่มีการติดต่อกับ

2.6 สิทธิทางการเมือง องค์กรควรเคารพความเป็นพลเมืองและสิทธิในการเมืองของทุกปัจเจกชน

2.7 สิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม องค์กรต้องไม่มีกิจกรรมที่เป็นการละเมิดขัดขวาง การได้รับสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของผู้เกี่ยวข้อง

2.8 หลักการพื้นฐานและสิทธิในการทำงาน องค์กรมีการส่งเสริมความเป็นอิสระในการร่วมงานเป็นกลุ่ม กำจัดการบังคับใช้แรงงาน เลิกใช้แรงงานเด็ก กำจัดการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงาน

3. ข้อปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour Practices) หมายถึง องค์กรเคารพและปฏิบัติตามอนุสัญญาต่างๆ ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (มอก. 26000, 2553, น. 54-66)

3.1 การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์การจ้างงาน องค์กรมีการเปิดเผยนโยบายแนวทางปฏิบัติในการจ้างงาน การดำเนินการด้านวินัย การฝึกอบรม สุขภาพ ความปลอดภัย

3.2 สภาพการทำงานและการคุ้มครองทางสังคม องค์กรมีการเปิดเผยการวิธีให้ค่าตอบแทน วันหยุด ข้อปฏิบัติทางวินัย การคุ้มครอง และสวัสดิการต่างๆ

3.3 สังคมเสวนา องค์กรเปิดโอกาสให้มีการหารือ แลกเปลี่ยนระหว่างตัวแทนรัฐ นายจ้าง และคนงาน

3.4 สุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงาน องค์กรส่งเสริมความเป็นอยู่ด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของคนงาน และปกป้องคนงานจากความเสี่ยงต่อสุขภาพ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน

3.5 การพัฒนาบุคลากร องค์กรมีนโยบายการให้ทางเลือกให้กับบุคลากรโดยการพัฒนาศักยภาพ ให้โอกาสทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าในอาชีพที่เท่าเทียมกัน

4. การดูแลสิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง การเอาใจใส่ดูแล และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร อาจมีแนวคิดเชิงบูรณาการ กิจกรรมที่แก้ไขช่วยเหลือปัญหาดังกล่าว เช่น การออกแบบที่คำนึงต่อสภาพแวดล้อม ฉลากสิ่งแวดล้อม (มอก. 26000, 2553, น. 66-77)

4.1 การป้องกันมลพิษ องค์กรสามารถปรับกระบวนการการผลิตให้เป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม

4.2 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน องค์กรเอาใจใส่ในเรื่องการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ หรือลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง

4.3 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดผลกระทบ และการปรับตัว องค์กรออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยคำนึงถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น น้ำท่วม กระแสลม ภัยแล้ง

4.4 การปกป้องสิ่งแวดล้อม องค์กรมีบทบาทในการรับผิดชอบต่อสังคมโดยการปกป้องสิ่งแวดล้อมฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้ยังคงประโยชน์ใช้สอย

5.การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices) หมายถึง การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมกับองค์กร หรือบุคคลอื่น การแข่งขันอย่างยุติธรรม การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน (มอก. 26000, 2553, น. 77-82)

5.1 การต่อต้านทุจริต องค์กรไม่ดำเนินงาน ใช้อำนาจ แข่งขันในทางที่ผิดเพื่อประโยชน์ส่วนตน

5.2 การมีส่วนร่วมทางการเมือง องค์กรสนับสนุนกระบวนการทางการเมืองสาธารณะ สนับสนุนการพัฒนา นโยบายสาธารณะที่จะก่อประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม

5.3 การแข่งขันอย่างเป็นธรรม องค์กรให้ความสำคัญกับการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และเปิดกว้าง

5.4 การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่มูลค่า องค์กรสามารถใช้อิทธิพลกับองค์กรอื่น โดนผ่านการจัดหา จัดซื้อของ และช่วยเหลือแนะนำตลอดห่วงโซ่มูลค่า

5.5 การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน องค์กรให้ความสำคัญกับสิทธิในทรัพย์สินทั้งทรัพย์สินทางกายภาพและทรัพย์สินทางปัญญา ยังครอบคลุมถึงความรู้ดั้งเดิมในกลุ่มเฉพาะ

6.ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) หมายถึง การที่จะนำเสนอสินค้าหรือบริการต่อผู้บริโภคจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ประกอบด้วย การให้ความรู้ และการใช้สารสนเทศที่ถูกต้อง(มอก. 26000, 2553, น. 83-96)

6.1 การตลาดที่เป็นธรรม การใช้สารสนเทศที่เป็นจริงและไม่เบี่ยงเบน ปฏิบัติตามข้อตกลง

6.2 การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยผู้บริโภค จัดหาผลิตภัณฑ์และบริการที่ปลอดภัยและไม่มีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายเมื่อถูกนำไปใช้งานหรือบริโภค

6.3 การบริโภคอย่างยั่งยืน นำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อผู้บริโภค

6.4 การบริการ สนับสนุน และการยุติข้อร้องเรียน ให้บริการ สนับสนุน ดำเนินการตามข้อร้องเรียน และโต้แย้งของผู้บริโภค การให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับการใช้งาน รวมทั้งการรับคือ การซ่อม บำรุงรักษา

6.5 การปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค ปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค มีความมุ่งหวังเพื่อรักษาสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค

6.6 การเข้าถึงบริการที่จำเป็น องค์กรให้บริการที่จำเป็นตามสมควร ไม่มีการตัดบริการเพื่อลงโทษผู้บริโภคต่างๆ ที่ไม่ชำระค่าบริการทั้งหมด การให้บริการที่โปร่งใส

6.7 การให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก องค์กรสามารถช่วยผู้บริโภคได้รับรู้ทางเลือกการบริโภคเป็นอย่างดี

7.การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน (Community involvement and development) หมายถึง องค์กรต่างๆ ล้วนต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ จึงควรมีพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชน เช่น การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาชุมชน (มอก. 26000, 2553, น. 96-109)

7.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน การที่องค์กรสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะหุ้นส่วนกับ องค์กรท้องถิ่น

7.2 การศึกษาและวัฒนธรรม การที่องค์กรส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับการ เคารพสิทธิต่างๆ ของมนุษยชน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ท้องถิ่น

7.3 การสร้างการจ้างงานและพัฒนาทักษะ องค์กรสามารถลดภาวะความยากจน และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ โดยการจ้างงาน

7.4 การพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยี องค์กรสามารถส่งเสริมในการพัฒนาชุมชน ที่ตั้งอยู่ โดยการใช้ความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

7.5 การสร้างความมั่นคงและรายได้ องค์กรนำประโยชน์ระยะยาวมาสู่ชุมชน หรือ ก่อให้เกิดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในชุมชนให้เข้มแข็งขึ้น

7.6 สุขภาพ องค์กรให้ความช่วยเหลือในด้านสุขภาพแก่ชุมชน รวมถึงความใส่ใจใน สิ่งแวดล้อม

7.7 การลงทุนด้านสังคม องค์กรสร้างนวัตกรรมที่มีจุดมุ่งหมายปรับปรุงประเด็นต่างๆ ด้านสังคม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวภัณฑิรา มณีไพรัตน์		
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6010521707		
วุฒิการศึกษา	วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
	บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2560
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน			
ประกอบธุรกิจส่วนตัว			